

Část obce:	Hradiště
Obec:	Postoloprty
Název:	kostel sv. Šimona a Judy
Okres:	Louny
Kraj:	Ústecký
Parcelní číslo:	1
Kat. území:	Hradiště nad Ohří
Číslo ÚSKP	42946/5-1440

Anotace

Hradiště leží 6,5 km východně od Žatce a asi 5 km jihozápadně od Postoloprty. Ves se nachází v mírném svahu stoupajícím severním směrem a zároveň na vysoké a strmé hraně pravého břehu Ohře, kde je situován kostel. Nejstarší písemný doklad o vsi pochází z roku 1238 v predikátu Zdata z Hradiště, archeologie však registruje doklady zaniklého sídliště již z 10.–13. století. Bezprostřední blízkost Ohře a stále častější povodně mohly v průběhu druhé poloviny 13. století sehrát hlavní úlohu v opuštění tohoto místa a v přesunu osídlení do vyšší polohy.

K plochostropé lodi na protáhlém obdélném půdorysu se na východě váže žebrovou klenbou opatřený užší odsazený polygonální presbytář s obdélnou sakristií po severní straně. Před jižní vstup lodi je představena téměř čtvercová klenutá předsíň a na západě do hmoty lodi vtažena hranolová věž.

Středověkému jádru kostela náleží presbytář a minimálně východní polovina značně protáhlé lodi. Z doby výstavby kostela pochází klenba presbytáře, jeho hrotité okenní otvory, menza hlavního oltáře, jižní portál lodi a severní portál presbytáře dokládající ve středověku plánovanou sakristii. Přestože je kostel prvně doložen již k roku 1369, architektonický aparát dokládá, že současná stavba vznikla až později. Zřejmě se tak stalo ještě před husitskými válkami, snad za Albrechta Libštejnského z Kolovrat, který Hradiště držel mezi lety 1392–1413.

O následných úpravách kostela jsme až do 19. století částečně informováni pouze písemnými prameny a s výjimkou předsíně, která může být ještě v jádru barokní, je nejsme schopni na stavbě rozeznat. Starší stavební zásahy totiž vzaly za své při přestavbě kostela ve 40. letech 19. století. Při ní byla loď prodloužena západním směrem a vystavěna věž, presbytář byl výškově sjednocen s lodí a společně s ní a věží dostal nový krov. Organismus kostela doplňovala sakristie, jejíž výstavba byla dle farní kroniky realizována společně s márnicí již v roce 1826. Přestavbou kostel získal svou současnou podobu, která již nedoznala žádných podstatných změn.

Popis¹

Jaroslav Skopec

Poloha a sídelní kontext Vojtěch Peksa	<p>Hradiště leží 6,5 km východně od Žatce a asi 5 km jihozápadně od Postolopr. Ves se nachází v mírném svahu stoupajícím severním směrem a zároveň na vysoké a strmé hraně pravého břehu Ohře. Kostel je situován v centrální části vsi na mírně vyvýšeném nepravidelném oválném okrsku při samé hraně břehu řeky. Ves se poprvé v písemných pramenech objevuje v roce 1238, kdy jako svědek listiny vystupuje Sdata z Hradiště, tedy nižší šlechtic píšící se po svém sídle.² Archeologické prameny ale dokládají starší původ vsi. Při silnici do Stekníku registrujeme doklady zaniklého sídliště z 10.–13. století.³ Bezprostřední blízkost Ohře a stále častější povodně mohly v průběhu druhé poloviny 13. století sehrát hlavní úlohu v opuštění tohoto místa a v přesunu osídlení do vyšší polohy. Z časového hlediska není zatím možné určit, zda vrcholně středověká ulicová ves byla vymezena u již existujícího (dřevěného) kostela, nebo zda kostel stojící ve středu vsi přibyl do jejího půdorysu až dodatečně.</p>
Charakteristika	<p>K plochostropé lodi na protáhlém obdélném půdorysu se na východě váže žebrovou klenbou opatřený užší odsazený polygonální presbytář s obdélnou sakristií po severní straně. Před jižní vstup lodi je představena téměř čtvercová přízemní předsíň a na západě do hmoty lodi vtažena hranolová věž.</p>
Rozměry a materiál zděných konstrukcí	<p>Lod' o půdorysných rozměrech 16,8 x 7,9 m má zdivo tloušťky 0,95 m. Presbytář je dlouhý 5,8 m a široký 5 m se zdivem širokým necelých 0,9 m, sakristie se zdivem tloušťky 0,8 m dosahuje půdorysných rozměrů 3,8 x 4,4 m. Věž má až do druhého patra čtvercový půdorys o straně 2,5 m se zdivem přesahujícím tloušťku 1 m. Zdivo zvonového patra je ztenčeno na 0,7 m, čímž se vnitřní strana zvětšila na hodnotu 2,8 m. Předsíň o půdorysných rozměrech 2 x 2,2 m má východní a západní zdivo široké 0,85 m, jižní jen necelých 0,7 m.</p> <p>Ze sporadicky odhaleného zdiva lze soudit, že je převážně tvořeno lomovým opukovým kamenem, z něhož jsou vyžděné i kápě klenby presbytáře. Z pálených cihel jsou vyžděné plackové klenby kruchty a sakristie a lze je přepokládat i v okolí nehrotitých okenních otvorů.</p>
Interiér	<p>Lod' je přístupná od jihu hrotitým portálem, který je z osy stěny posunutý východním směrem. Ostění portálu je profilováno hruškovcem, klínovým prutem s vyžlabenými boky a čelním přímým nosem, půlkruhovým oblounem a mezilehlými nepravidelně oblými výžlabky. Profilace vyrůstá přímo z šikmých ploch. Ostění je dvakrát zalomené a ve spodní části stojek redukované diagonálně sklopeným lichoběžným náběžným štítkem v prosté široké okosení spadající až na práh. Předsíň před portálem je zaklenuta valenou klenbou s nepravidelnými oválnými čely, na východě a západě je stěna pročleněna</p>

¹ Text kapitoly Popis a interpretace, včetně vybraného obrazového materiálu uvedeného v kartě byl publikován v Jaroslav SKOPEC A KOL., *Středověké venkovské kostely okresu Louny*, Ústí nad Labem 2022.

² RBM I, s. 443.

³ V. PEKSA, *Středověké osídlení středního Poohří*, s. 80–82.

mělkými nikami se segmentovými záklenky a na jihu je opatřena půlkruhovým vstupem.

Prostý obdélný vstup do lodi je otevřen také v ose západního průčelí. Plochostropý interiér lodi je osvětlován čtyřmi páry obdélných okenních otvorů se segmentovými záklenky. Západní okenní otvor společně se shodným otvorem v ose západní stěny osvětlují patro kruchty, která zaujala západní čtvrtinu prostoru lodi. Kruchta je zděná, podklenutá třemi poli českých placek oddělených meziklenebními pasy se stlačenými oblouky, které jsou společně s trojicí čelních oblouků arkády sklenuty na dvojici hranolových pilířů. Severní travé klenby je nahrazeno točitým schodištěm zpřístupňujícím kruchtě, kde bylo zopakováno schéma podkruchtí s tím rozdílem, že namísto placek byly použity ploché stropy. Zděná část kruchty byla směrem do lodi rozšířena o dřevěnou část.

Na východě je loď propojena s presbytářem vítězným obloukem se stlačeným záklenkem. Presbytář je zaklenut jedním obdélným polem křížové žebrové klenby oddělené meziklenebním žebrem od žebrové šestidílné paprscité klenby závěru. Klenební čela jsou hrotitá. Klínová žebra s půlkruhovými výžlabky uprostřed zkosených stran se ve vrcholu stýkají v kruhových svornících obíhaných polovičním profilem žebra. Plocha východního svorníku je hladká, západní je zdoben rozetou. Žebra vyrůstají z šestibokých jehlancových konzol, které jsou na severozápadě, jihozápadě a východoseverovýchodě s hladkými neprofilovanými boky. Severovýchodní a jihovýchodní konzoly mají boky pročleněné mniškami a profilované krycí desky. Východojihovýchodní konzola je shodná s kružbovými, pouze postrádá mnišky. Severní konzola má tvar lidské masky s profilovanou krycí deskou, jižní má hladké boky s vyšší krycí deskou opatřenou vícestupňovou profilací. Prostor je osvětlován trojicí oboustranně špaletovaných hrotitých okenních otvorů otevřených v severovýchodní, jihovýchodní a ve východní polovině jižní stěny. Vnější špalety jihovýchodního a jižního okenního otvoru jsou profilovány širokým, téměř půlkruhovým výžlabkem uprostřed špalety, vnitřní špalety jsou neprofilované. Vlastní okenní ostění je profilováno oboustranným výžlabkem, který je oddělen od špalet pravoúhlým ústupkem. Severovýchodní otvor má interiérovou niku shodnou s předešlými okenními otvory, vnější je však profilována nepravidelně oblým výžlabkem a vlastní okenní ostění chybí.

Pod jihovýchodním okenním otvorem se nachází obdélná nika s ven rozevřenými špaletami s nepravidelným oválným záklenkem. Uprostřed závěru presbytáře je umístěna kamenná oltářní menza se soklovou a korunní římsou profilovanou zkosením. Těleso menzy je vyzděné z mohutných pískovcových kvádrů nesoucích na povrchu stopy po opracování plošinou s plochými zuby. V menze se nachází trojice obdélných nik a na východní straně se dochovala rytá rozeta sestavená pomocí kružnic.

V západní polovině severní stěny presbytáře je osazen hrotitý portál umožňující vstup do sakristie. Ostění portálu je profilováno půlkruhovým oblounem a hruškovcem s mezilehlými výžlabky, které vyrůstají přímo ze šikmých ploch. Ostění je jednou zalomené a ve spodní části stojek redukováno oboustranně sklopenými lichoběžnými ploškami do jednoduchého

	<p>okosení. Přístup do sakristie je veden i z exteriéru od severu obdélným dveřním otvorem, po jehož západní straně je otevřena obdélná odkládací nika. Od východu je sakristie osvětlována obdélným okenním otvorem s nikou, která se nachází také na protilehlé západní stěně. Její jižní špaleta byla částečně odstraněna a nika byla rozšířena směrem k jihozápadnímu koutu, kde se nachází úkos v jižní stěně, nad nímž je drobná segmentová klenbička na trojúhelném půdorysu, která narušuje českou placku, již je prostor zaklenut.</p> <p>Západní věž je vystavěna na hranolových pilířích a střední části západní zdi lodi, která na její šíři tvoří na exteriéru rizalit. Věž na úrovni druhého patra je přístupná od východu z podkroví lodi, kam vyúsťuje točité schodiště z kruchty. Zvonové patro přístupné po žebříkovém schodišti je s výjimkou východní stěny otevřeno obdélnými zvukovými otvory se stlačenými oblouky v záklescích. Prostor je vyplněn vzpěradlovou konstrukcí zvonové stolice.</p> <p>Loď kryje valbová střecha vynášená hambalkovým krovem s dvojicí podélných stojatých stolic opatřených v plných vazbách věšadlovým sloupkem a druhou úrovní hambalků. Střecha nad presbytářem je sedlová se zvalbením nad závěrem. Prostý hambalkový krov presbytáře má pouze jednu úroveň hambalků.</p>
Exteriér	<p>Průčelí kostela jsou hladce omítaná, v případě lodě, věže a sakristie opatřená v nárožích lizénami. Západní průčelí lodi je jako jediné zdobenější, opatřené lizénovými rámy a středovým rizalitem vrcholícím trojúhelným štítem. Pouze otvory lodi, předsíně a věže mají ploché pásové šambrány. Presbytář, který není v nárožích zpevněn opěráky, spočívá na předsazeném soklu a vrcholí profilovanou korunní římsou. Korunní římsa presbytáře přechází ve shodné výšce i na loď, která spočívá, stejně jako sakristie a předsíň, na omítkovém soklu.</p>
<p>Stavební proměny kostela Jaroslav Skopec, Jan Mareš</p>	
Středověký kostel a jeho stavební proměny	<p>Středověkému jádru kostela bezpochyby náleží presbytář s klenbou a část lodi. Nápadně protáhlý půdorys lodi a k východu posunutý jižní vstup naznačuje její prodloužení k západu, které podporují v interiéru lodi méně nápadné nerovnosti ve zdivu a omítce nacházející se přibližně v ose jižní a severní stěny. Kompaktně dochované omítky nám však nedovolují stanovit přesněji délku uvažovaného prodloužení. Na základě znalostí z analogických objektů můžeme naznačit tři nejpravděpodobnější varianty. V prvním případě lze vycházet z předpokladu tradiční polohy jižního portálu v ose delší strany lodi. V takovém případě by loď dosahovala vnitřní délky přibližně 11,3 m a půdorysu, které mají kostely ve Staňkovicích, Bitozevsi a Nehasicích. Ve druhém případě může na místo napojení prodloužované části lodi poukazovat zalomení interiérového líce severního a jižního zdiva ve vzdálenosti 8,5–9 m od východních koutů lodi. Loď by tak dosahovala velmi mírného až čtvercového půdorysu blízkého rekonstruované lodi kostela v Morech, který disponuje typologicky shodným presbytářem bez opěrných pilířů. Ve třetím případě využijeme srovnání s kostelem v Dobroměřicích, jehož k východu posunutý jižní portál je od jihovýchodního nároží vzdálen prakticky shodně jako v Hradišti. Vezmeme-li tedy délkový rozměr lodi kostela v Dobroměřicích, který činí 13,6 m a vložíme jej do Hradiště, pak délkou lodi dosáhneme na úroveň jeho kruchty. Loď tedy</p>

mohla být prodloužena pouze o stávající hloubku kruchty, jak to lze předpokládat i u kostela v Radíčevsi, který rovněž disponuje věží vtaženou do interiéru lodi. Této variantě by nasvědčoval i údaj z roku 1846⁴ o prodloužení kostela o 12 čtverečních sáhů, což v přepočtu činí asi 43 m². Při vnější šířce lodi 9,7 m by tedy hloubka rozšíření měla činit 4,4 m, což je přesná délka hloubky věže a tribuny od západního průčelí lodi. Definitivního vyřešení této otázky však nelze dosáhnout bez budoucího hloubkového, či archeologického průzkumu.

Presbytář má mimo klenbu dochované i hrotité okenní otvory z doby výstavby, mezi ně počítáme minimálně jižní a jihovýchodní, přičemž lze důvodně předpokládat i otvor ve východní stěně závěru. Dle rozměrů otvorů byly zcela jistě děleny středovým prutem na dva díly a ve vrcholu opatřeny kružbami, po jejichž odstranění se v záklenkách dochovaly zřetelné deformace. Deformovaný je i profil vnější špalety severozápadního okenního otvoru opatřený vejčitým záklenkem. Zachované omítky opět neumožňují rozhodnout, zda se jedná pouze o výsledek mladších úprav, či o nepříliš zdařilou nápodobu zbylých otvorů při jeho dodatečném prolomení v rámci mladší středověké úpravy, jak tomu bylo u již zmiňovaného kostela v Radíčevsi, kde je dodatečnost otvoru v témže místě prokázána.

Za průkazné naopak lze mít novověké navýšení zdiva presbytáře, jehož koruna zdi se nacházela minimálně 1,2 m pod současnou úroveň korunní římsy. Zdivo nad vítězným obloukem dokonce obsahuje druhotné středověké prvky prokazující se opracováním svého líce pomocí středověké plošiny s plochými zuby. Některé z těchto prvků mají zcela zřetelnou profilaci v podobě okosené hrany. Může se jednat o prvky středověké korunní římsy, nebo s ohledem na malou délku prvku spíše o část ostění vítězného oblouku, který byl jistě nedílnou součástí středověkého kostela. Jeho ostění bylo nejpozději při barokních úpravách odstraněno, přičemž na jeho dřívější existenci poukazují již pouze odsekané části západních konzol klenby presbytáře, které byly zavázány do přilehlého zdiva triumfálního oblouku.

O poloze koruny zdiva lodi lze spekulovat, neboť zdivo je dokonale kryto kompaktními omítkami. I přesto se však pod východním okenním otvorem severní stěny lodi nachází podstatné vodítko. Je jím zazděný hrotitý okenní otvor, který je v omítce vykreslen nerovnostmi a prasklinami. Otvor má vrchol záklenku ve výšce 3,8 m nad podlahou lodi, úroveň parapetu není patrná. Takto velmi nízko položený okenní otvor může naznačovat i nepříliš vysoké zdivo lodi, které by bylo nižší než zdivo presbytáře, což by mělo za následek kolizi případného trámového stropu s výškou vítězného oblouku. V takovém případě můžeme uvažovat o zastropení majícím v příčném směru tvar lichoběžníku, který by vznikl například opláštěním spodní části krovové konstrukce vymezené spodními hambalky a ondřejskými kříži příčných vazeb, jak je to zvažováno v jiných analogických případech.⁵ Bez dalších vodítek však nelze nález otvoru přeceňovat, neboť se

⁴ ABL, Archivy far I, Hradiště, kostelní inventář 1846.

⁵ Na Lounsku je taková možnost zvažována ještě u kostela v Nepomyšli. Z analogických příkladů lze uvést kostel ve Svaté Kateřině publikovaný v K. KIBIC ml. – V. VANĚK, *Venkovská středověká sakrální architektura na Kutnohorsku*, s. 224, dále kostel sv. Michaela archanděla v Praze Podolí od Jan VESELÝ, *Areál farního kostela sv. Michaela*

mohlo jednat jen o otvor specifického účelu, například k osvětlení bočního oltáře, a nelze vyloučit ani mladší niku, před níž byla umístěna oltářní menza,⁶ která se rovněž propisuje v omítce a je zachycena ještě na fotografii z roku 1966.⁷

Vzhledem k existenci severního portálu v presbytáři je zřejmé, že kostel měl mít ve středověku i sakristii. Půdorysný rozsah stávající sakristie a přiložení jejího západního zdiva k lodi až za severozápadní nároží, které bylo odstraněno, dokládají, že sakristie náleží až mladším úpravám kostela. Zdali byla ve středověku sakristie opravdu vystavěna, či na jakém půdorysu, tak nelze bez archeologického průzkumu říci.

Ze středověkého vybavení kostela se dochovala pouze kamenná oltářní menza.

Starší literatura klade vznik kostela do druhé poloviny 14. století,⁸ přičemž Z. Wirth dataci zpřesňuje na konec 14. století⁹ a D. Líbal do doby kolem roku 1375.¹⁰ Nejnověji se kostelu věnuje J. Beránek, který připouští vznik kostela nejenom v době kolem roku 1400, ale ještě po celou první polovinu 15. století s poukazem na nepříliš časově vyhraněné architektonické články.¹¹ Přesnější časové zařazení vzniku kostela je problematické, nicméně lze mít za pravděpodobné, že nevznikl dříve než v poslední čtvrtině 14. století. Dokládají to oba hrotité portály a zejména jejich dvoustupňové trnože, které se objevují nejdříve v uvažované době.¹² Portál sakristie má současně obdobnou profilaci s portálem sakristie kostela ve Slavětíně, ovšem také s portálem sakristie kostela v Libčevsi, jehož datace není rovněž zcela uspokojivě vyřešena. Zároveň profil stojek a archivoly portálu sakristie vykazuje poměrně zřetelné disproporce patrné zejména na výrazném zploštění hruškového prutu. S obdobnými anomáliemi se můžeme setkat například u portálu sakristie kostela v Lounkách (okr. Litoměřice), který lze připsat až pohusitské úpravě kostela.¹³ Budeme-li dále srovnávat architektonický aparát kostela, můžeme si povšimnout profilu klenebního žebra, který je prakticky totožný se žebrem klenby presbytáře kostela v Minicích datovatelného nejdříve na přelom 3. a 4. čtvrtiny 14. století. Základní klínový tvar žebra s výžlabkem uprostřed zkosených stran je však poměrně lapidární a užíváný po velmi dlouhou dobu, tudíž možnosti jeho přesnější datace nejsou opět nijak výrazné. Celkově se presbytář řadí k nepočetným vrcholně gotickým kostelům s polygonálním presbytářem bez

archanděla v Praze Podolí. Příspěvek k poznání historických dřevěných konstrukcí, Průzkumy památek 13, č. 1, 2006, s. 88–102 a zde uvedené další příklady na straně 96.

⁶ Výklenek se sochou sv. Jana Nepomuckého, pod níž byl v roce 1854 vyzděn oltářní stůl, je uváděn v inventáři z téhož roku. SOA v Třeboni, oddělení České Budějovice, Velkostatek Postoloprty, sign. I A 3 K alfa 11i. Jeho lokalizace však není zcela jednoznačná.

⁷ NPÚ ÚOP v Ústí n. L., Sběrka negativů, sign. 20493.

⁸ E. POCHE A KOL., *Umělecké památky Čech 1*, s. 466.

⁹ Z. WIRTH, *Umělecké památky Čech*, s. 228.

¹⁰ D. LÍBAL, *Katalog gotické architektury*, s. 121.

¹¹ Jan BERÁNEK, *Kostel sv. Šimona a Judy v Hradišti*, in: Jan Klípa – Michaela Ottová (edd.), *Bez hranic. Umění v Krušnohoří mezi gotikou a renesancí*, Praha 2015, s. 387.

¹² Mimo lounský region můžeme jmenovat například portál sakristie kostela v Kočí okr. Chrudimč (i ve Veliké Vsi (okr. Praha-východ) a jižní portál lodi kostela v Roudníkách (okr. Ústí n. L.).

¹³ Jaroslav SKOPEC, *Kostely druhé třetiny 15. století*, s. 116–118.

	<p>opěrných pilířů, které jsou oproti presbytářům s opěráky zpravidla o něco užší, ale zejména kratší, minimálně o polovinu obdélného klenebního pole.¹⁴ Tomuto typu náleží kostel v Morech z doby kolem poloviny 14. století a zřejmě i kostel v Očihově, jehož gotickou přestavbu snad lze klást do předhusitského období. Odlišného formátu jsou pak presbytáře kostela ve Staňkovicích a v Libyni. I když se tedy nedá vyloučit výstavba kostela až v pohusitské době, kloníme se prozatím spíše k době vzniku před rokem 1419. V takovém případě by se nejstarší zmínka o kostele z roku 1369 vztahovala k jeho neznámému předchůdci.¹⁵ Nebude jistě od věci si připomenout, že ve vrcholné gotice existovaly na Lounsku ještě kostely dřevěné, které mohly být nahrazovány zděnými stavbami až v samotném závěru 14. století, jak to dokládá příklad Kněžic, či zaniklých Nevechovic. Vlastnické poměry Hradiště však lze sledovat až od roku 1380, kdy je doložen spor o výkon patronátního práva mezi Albrechtem starším z Kolovrat, Janem Škopkem z Dubé a Janem ze Smečna. Spor skončil vítězně pro pána z Kolovrat, který je roku 1392 uváděn jako patron jediný. Hradiště bylo zřejmě věnem jeho manželky Jitky, která před rokem 1413 prodala zápis na své věno Vilémovi z Luk vystupujícímu roku 1414 jako patron kostela společně s Mikulášem z Okoře.¹⁶ Nedlouho poté oba umírají a patronát postupně přešel do rukou žateckého měšťana Mikuláše Pitrkaufa, jehož syn Petr ještě kolem poloviny 15. století vystupuje s přídomkem z Hradiště a Touchovic.¹⁷ Navzdory sporům o držbu vsi po celé 15. století zůstalo Hradiště majetkem novohradské větve Kolovratů, kteří je koncem 15. století připojili k novohradskému panství.¹⁸ Komplikovaná majetkoprávní situace v první polovině 15. století se nezdá být příliš příhodná pro stavbu nového kostela, pro jehož realizaci bychom tak mohli hledat dobu spíše mezi lety 1392–1413 za Albrechta Libštejnského z Kolovrat.¹⁹</p>
<p>Stavební proměny kostela v novověku</p>	<p>Kolovratové roku 1573 prodávají mimo jiné Hradiště Lobkovicům²⁰ a následně přes další vlastníky v roce 1594 získal ves Karel Hruška z Března, který ji připojil ke své državě s centrem v Bitozevsi.²¹ Jedna třetina majetku zahrnující také Hradiště byla Hruškům z Března v roce 1623 zkonfiskována a ještě téhož roku prodána Adamu hraběti z Herbersdorfu.²² V roce 1630 Hradiště koupil Pavel Michna z Vacínova, po němž následoval Václav Michna, od roku 1637</p>

¹⁴ Najdeme však i kostely mající půdorysně shodný presbytář s opěrnými pilíři jako například v Těchlovicích (okr. Děčín) či v Brozánkách (okr. Ústí n. L.).

¹⁵ RDP, s. 69.

¹⁶ V. J. SEDLÁK, *Příspěvek k rodopisu šlechty*, s. 20.

¹⁷ SOKA Louny, Archiv města Louny, sbírka opisů listů a listin, sign. 29a.

¹⁸ Přehledn. ěv. J. SEDLÁK, *Příspěvek k rodopisu šlechty*, s. 8–23; P. HOLODŇÁK – I. EBELOVÁ (ed.), Žatec, Praha 2004, s. 142–143.

¹⁹ Další informace k dataci a podobě kostela bude snad v budoucnu možné získat archeologickým výzkumem, který se dosud kostela ani jeho blízkého okolí nedotkl.

²⁰ DZV 61, E 2.

²¹ DZV 170, A 11-12.

²² Tomáš Václav BÍLEK, *Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618*, Praha 1883, s. 192.

majitel dříve šternberského postoloprtského panství, jehož součástí poté vesnice zůstala i přes další majetkové peripetie.²³

Až do přelomu třetí a čtvrté čtvrtiny 17. století o stavební aktivitě na kostele písenné prameny mlčí a na stavbě samotné nejsou případné zásahy 16. a 17. století postihnutečné. Výjimkou je pouze výše uvedená možnost realizace, či úpravy severovýchodního okenního otvoru závěru presbytáře, kterou lze předpokládat nejpozději v průběhu 16. století. Do 16. století byla kladena dnes neznámá kamenná křtitelnice²⁴ a nejpozději z počátku 16. století pocházel patrně i zvon zachycený ještě na snímku z roku 1966.²⁵

Hradiště nebylo třicetiletou válkou ve srovnání s okolními vesnicemi příliš zničeno,²⁶ proto snad nevystala ani potřeba zásadnějších stavebních oprav a úprav. Přesto Hradiště za třicetileté války ztratilo farní status obnovený až v roce 1756.²⁷ Záznamy z poslední čtvrtiny 17. století dokládají pouze běžné údržbové práce na mobiliáři či na opravě střech, při nichž je v roce 1683 prvně zmiňována existence kostnice a sakristie.²⁸ Větší stavební aktivita proběhla až v roce 1701 a zahrnovala mimo jiné opravu hřbitovní zdi, zdi kostnice, vydláždění kostela, realizaci nového stropu lodi a doložen je i sanktusník či existence kůru. V rámci stavebních úprav sakristie se mimo jiné dovídáme, že byla klenutá.²⁹ V roce 1733 je zaznamenána stavba nového sanktusníku.³⁰ Až do 40. let 19. století následovaly další větší či menší stavební práce, které však společně s úpravami předešlými vzaly z velké části za své rozsáhlou přestavbou kostela realizovanou mezi lety 1843–1844.³¹ Farář neúspěšně žádal vrchnost o přenesení hřbitova za obec a rozšíření kostela již v roce 1832,³² a to patrně s ohledem na stav kostela, který byl v roce 1846 retrospektivně popisován ve špatném stavu a svou velikostí nedostačující pro místní farníky.³³ Při přestavbě byla loď prodloužena západním směrem a vystavěna věž, presbytář byl výškově

²³ J. VESELÝ, *Geschichte der fürstlich Schwarzenberg'schen Domaine Postelberg*, s. 91; K. TUTTE, *Der politische Bezirk Saaz. Eine Heimatkunde*, Žatec 1904, s. 525.

²⁴ Označována je jako pozdně gotická z počátku 16. století. Z. WIRTH, *Umělecké památky Čech*, s. 228. Obecně do 16. století ji datuje E. POCHÉ A KOL., *Umělecké památky Čech 1*, s. 466. Křtitelnice je zachycena ještě na fotografii z roku 1966. NPÚ ÚOP v Ústí n. L., Sběrka negativů, sign. 20494.

²⁵ NPÚ ÚOP v Ústí n. L., Sběrka negativů, sign. 20495. Zvon je dnes neznámý. V krovu kostela se pouze nachází zvonová hlava s datací 1740 a ve věži zvonová hlava s letopočtem 1865.

²⁶ SOA v Třeboni, oddělení České Budějovice, Velkostatek Postoloprty, sign. VI G beta No 1a, VI G beta No 1b, VI G beta No 1c).

²⁷ SOKA Louny, DÚ Postoloprty, farní kronika inv. č. 3, fol. 184v; K. TUTTE, *Der politische Bezirk Saaz*, s. 523.

²⁸ SOA v Třeboni, oddělení České Budějovice, Velkostatek Postoloprty, Kniha kostelních účtů, sign. III K Nro. 17/1, 1653–1731, záznamy k roku 1674, 1676 a 1683.

²⁹ SOA v Třeboni, oddělení České Budějovice, Velkostatek Postoloprty, sign. III K Nro. 17/1, záznamy k roku 1700–1701.

³⁰ SOA v Třeboni, oddělení České Budějovice, Velkostatek Postoloprty, Kniha kostelních účtů pro Hradiště, sign. III K alfa 17/2, 1731–1779, záznamy k roku 1733.

³¹ SOKA Louny, DÚ Postoloprty, farní kronika inv. č. 3, fol. 12r a 70r.

³² Tamtéž.

³³ ABL, Archivy far I, Hradiště, kostelní inventář 1846. Z inventáře se mimo jiné dozvídáme, že kostel před přestavbou měl v lodi trojramennou kruchtou, dva vstupy a interiér osvětlovalo devět okenních otvorů. To je poněkud v rozporu s inventářem z roku 1824, který uvádí okenních otvorů jen sedm, navíc uvádí trojici oltářů a věž uprostřed střechy lodi s trojicí zvonů. SOA v Třeboni, oddělení České Budějovice, Velkostatek, Postoloprty, inventáře pro kostel a faru v Hradišti, sign. I A 3 K alfa 11i, 1824–1930.

sjednocen s lodí a společně s ní a věží dostal nový krov, na jehož trámy bylo použito smrkové dřevo kácené mezi lety 1840–43.³⁴ Kostelní organismus doplnila sakristie, jejíž výstavba byla dle farní kroniky realizována společně s márnicí již v roce 1826, ovšem v účtech se tuto stavební akci nepodařilo ověřit.³⁵ Předsíň je písemnými prameny poprvé doložena až v inventáři z roku 1854,³⁶ ovšem její nepravidelný charakter, patrný zejména v klenbě, kde bychom navíc očekávali spíše českou placku jako ve věži a sakristii, naznačují její výstavbu ve starším, patrně barokním, období. Přestavbou kostel získal svou současnou podobu, která již nedoznala žádných podstatných změn, a následná stavební aktivita se již soustředila zejména na udržovací práce.

³⁴ Dendrochronologické datování a odběr všech vzorků provedl v roce 2019 Ing. Tomáš Kyncl. Mezi prvky krovu a stropu lodi se nachází i dvojice trámů kácených v sezóně 1729/30 a po roce 1725, které snad bude možné pokládat za druhotně využitě z konstrukce sanktusníku stavěného v roce 1733 (viz výše).

³⁵ SOkA Louny, DÚ Postoloprty, farní kronika inv. č. 3, fol. 12r a 70r.

³⁶ SOA v Třeboni, oddělení České Budějovice, Velkostatek Postoloprty, sign. I A 3 K alfa 11i.

Celkový pohled od jihu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Celkový pohled od jihovýchodu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Celkový pohled od východu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Celkový pohled od severovýchodu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Čelní pohled na jižní okenní otvor presbytáře. Foto: Jaroslav Skopec 2013.

Čelní pohled na severovýchodní okenní otvor presbytáře. Foto: Jaroslav Skopec 2013.

Celkový pohled od severu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Západní průčelí kostela v pohledu od západu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Interiér lodi v pohledu od východu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Pohled od jihu na severní stranu podkruchtí s nástupem na točité schodiště. Foto: Jaroslav Skopec 2013.

Detail náhrobníku při severní stěně lodi v pohledu od východu. Foto: Jaroslav Skopec 2013.

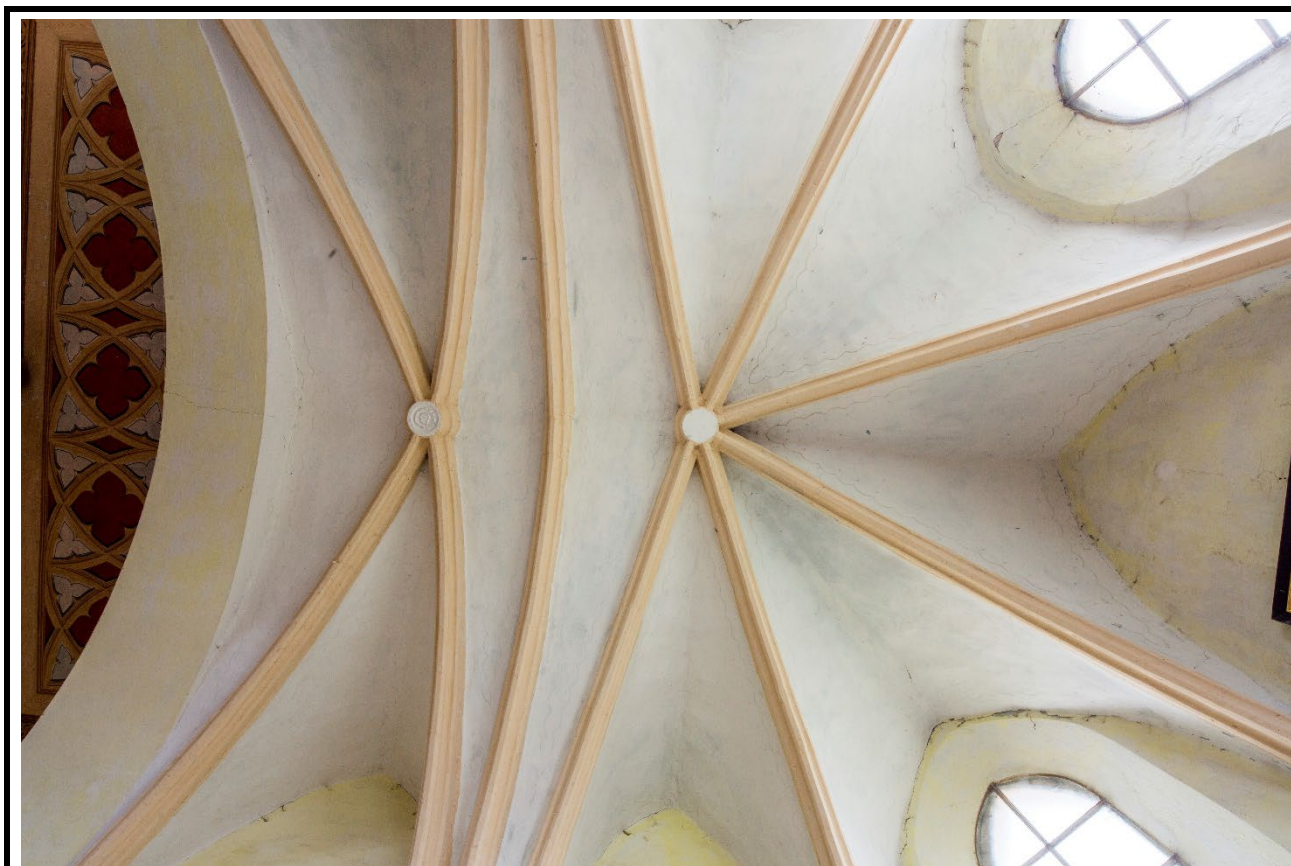
Interiér lodi v pohledu od západu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Interiér presbytáře v pohledu od jihozápadu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Interiér presbytáře v pohledu od západu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Klenba presbytáře v pohledu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Detail západního svorníku klenby presbytáře. Foto: Marta Pavlíková 2019.

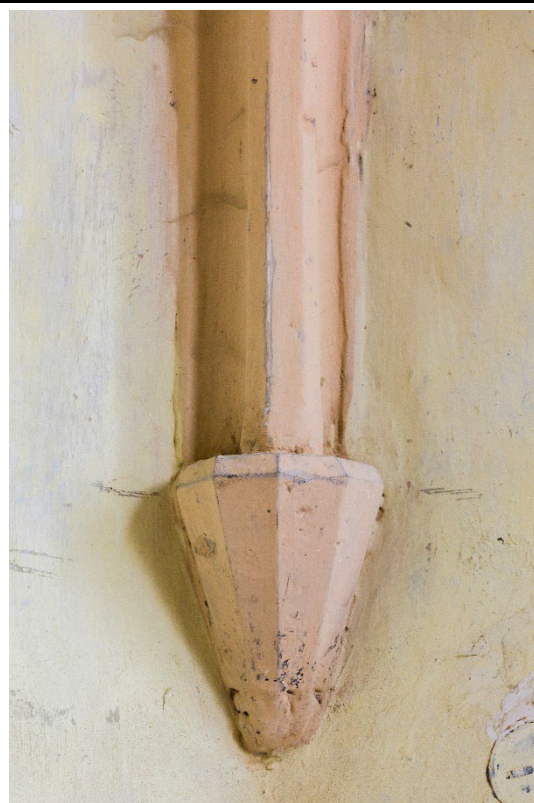
Čelní pohled na severozápadní konzolu presbytáře. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Čelní pohled na severní konzolu presbytáře. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Čelní pohled na severoseverovýchodní konzolu presbytáře. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Čelní pohled na východoseverovýchodní konzolu presbytáře. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Čelní pohled na východojihovýchodní konzolu presbytáře. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Čelní pohled na jihojihovýchodní konzolu presbytáře. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Čelní pohled na jižní konzolu presbytáře. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Čelní pohled na jihozápadní konzolu presbytáře. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Menza hlavního oltáře v pohledu od jihozápadu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Detail kružnicové rozety na zadní (východní) straně menzy hlavního oltáře. Foto: Jaroslav Skopec 2013.

Detail stop po opravování plošinou s plochými zuby na kvádrech menzy hlavního oltáře. Foto: Jaroslav Skopec 2013.

Čelní pohled od jihu na portál do sakristie. Foto: Marta Pavlíková 2019.

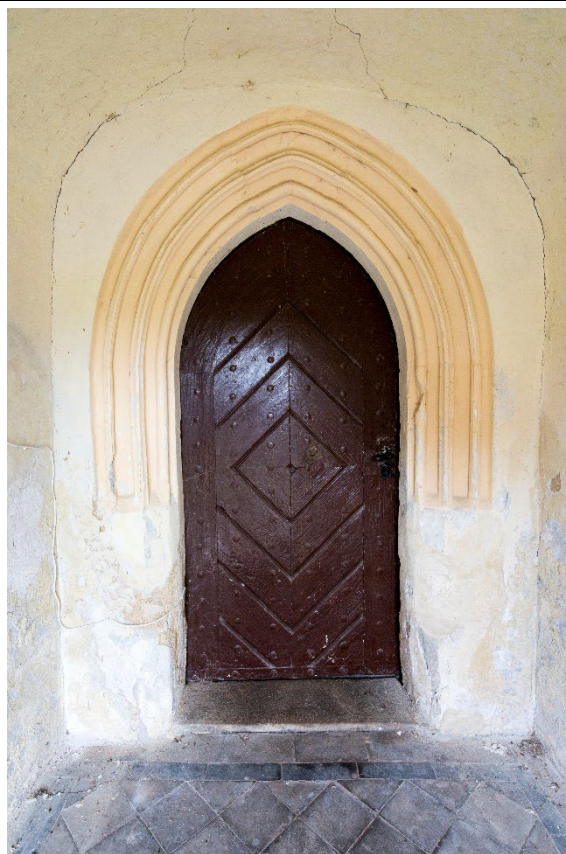
Západní strana sakristie v pohledu od východu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Jižní strana sakristie v pohledu od severu. Jaroslav Skopec 2013.

Severní strana sakristie v pohledu od jihu. Foto: Jaroslav Skopec 2013.

Čelní pohled od jihu na jižní portál lodi. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Jižní strana předsíně v pohledu od severu. Foto: Jaroslav Skopec 2013.

Krov nad lodí v pohledu od jihozápadu. Foto: Marta Pavlíková 2019.

Detail prvku druhotně užitého ve zdivu nad vítězným obloukem se zřetelnými stopami po opracování plošinou s plochými zuby. Foto: Jaroslav Skopec 2019.

Detail prvku druhotně užitého ve zdivu nad vítězným obloukem se zřetelnými stopami po opracování plošinou s plochými zuby. Foto: Jaroslav Skopec 2019.

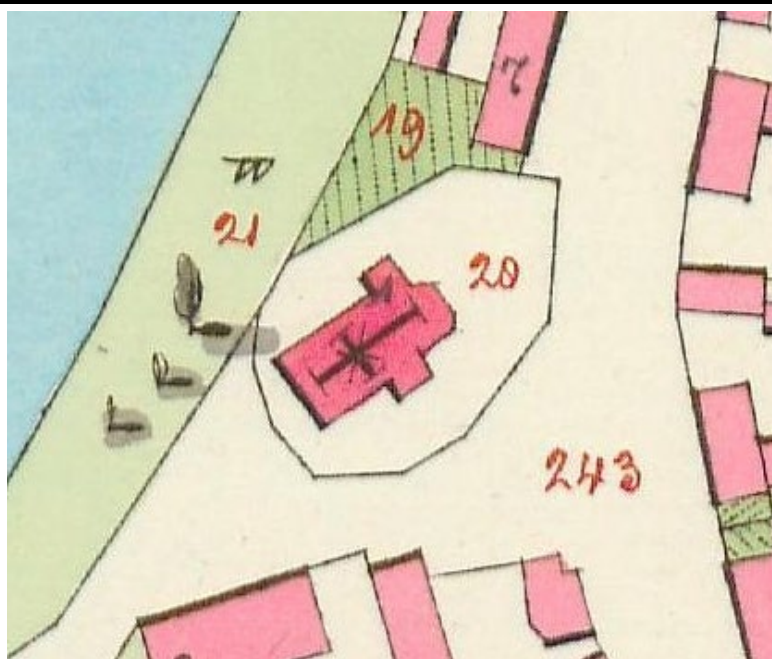
Zvonová hlava z roku 1740 deponovaná v prostoru krovu nad lodí. Foto: Jaroslav Skopec 2019.

Zvonová hlava z roku 1865 deponovaná v prostoru 2. patra věže. Foto: Jaroslav Skopec 2019.

Běsno na císařském otisku mapy stabilního katastru Čech z roku 1843.

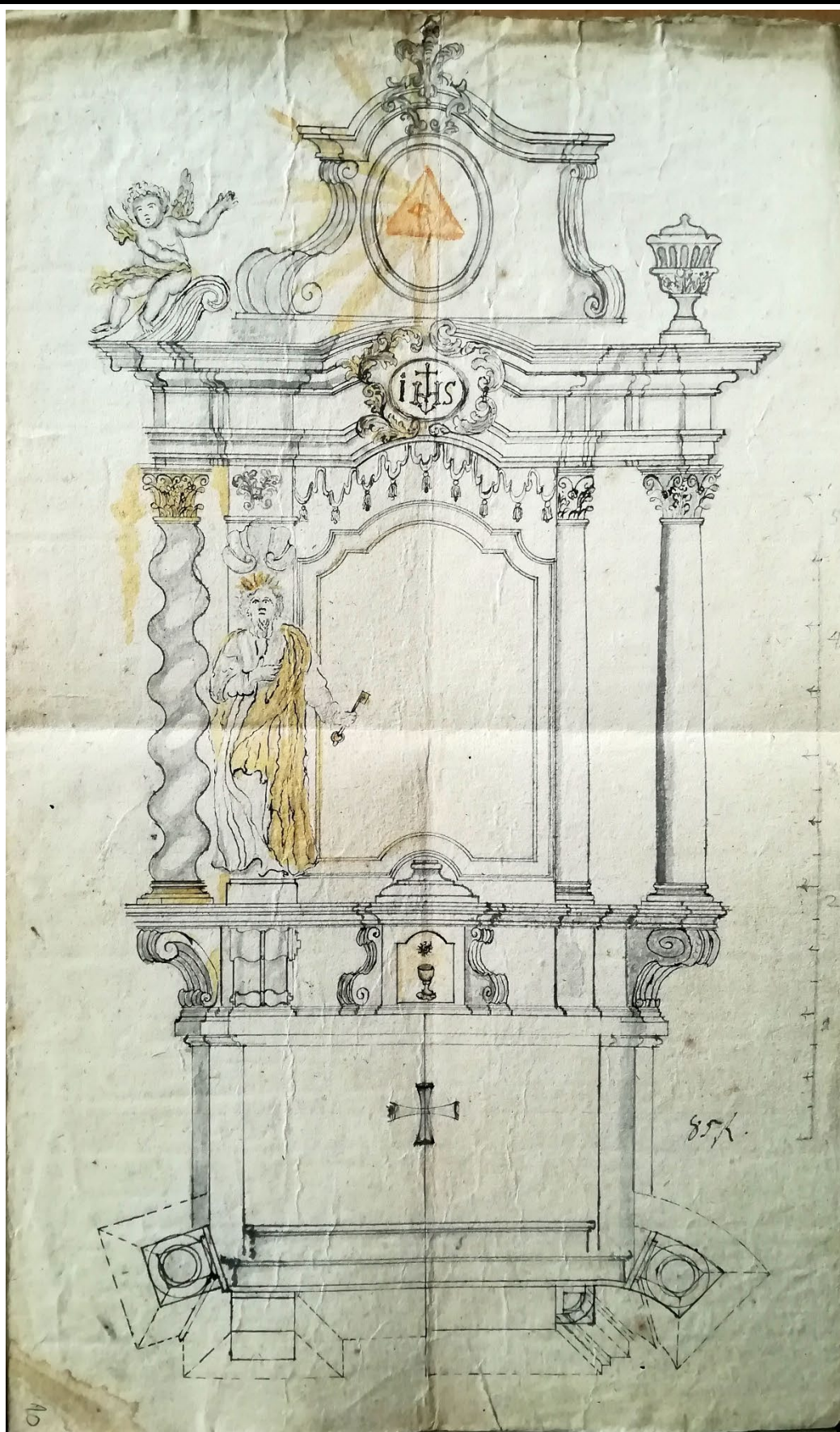
Detail kostela na císařském otisku mapy stabilního katastru Čech z roku 1843.

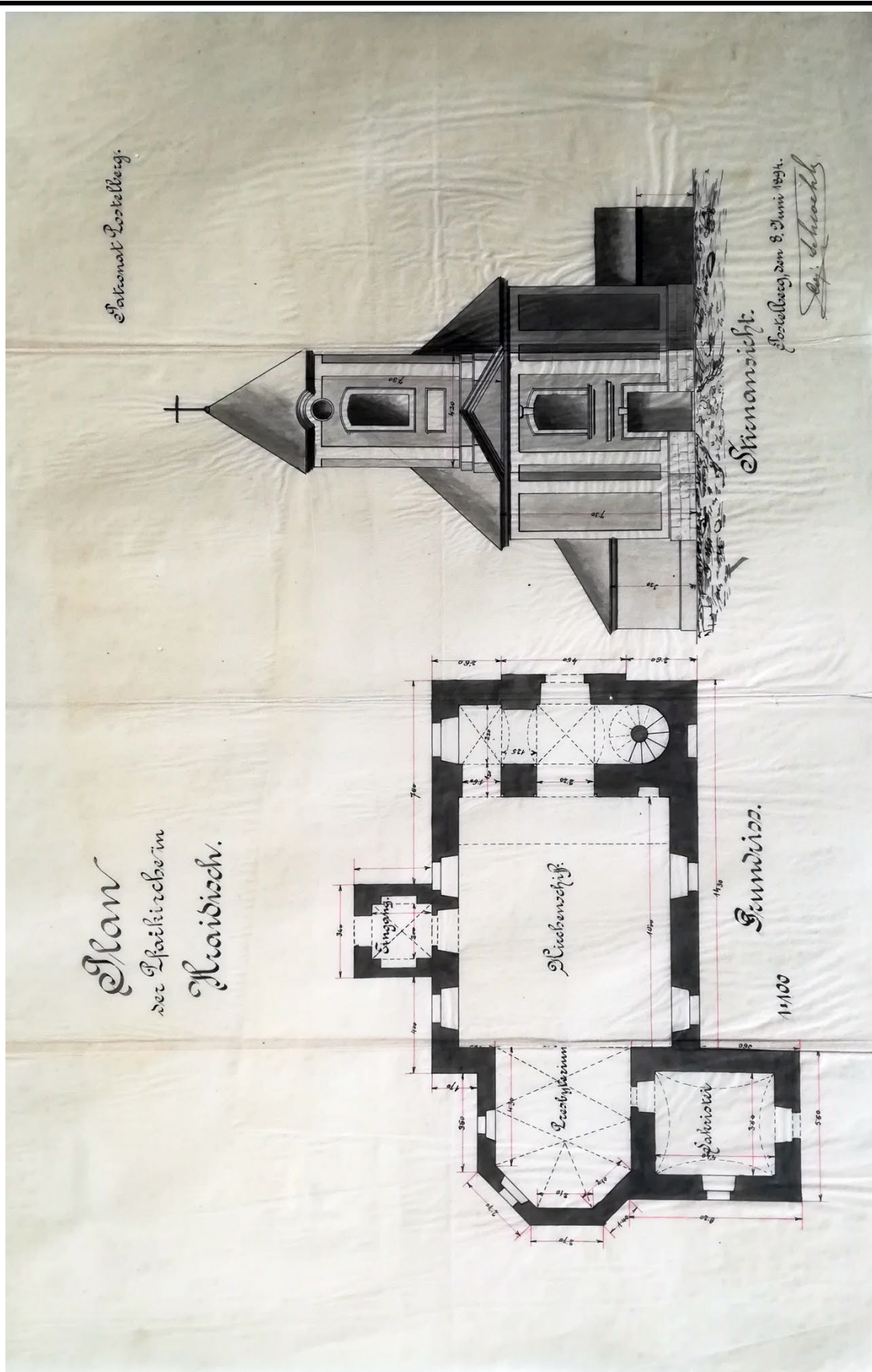
Celkový pohled od jihovýchodu. Foto: 1963, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sig. 8832.

Celkový pohled od západu. Foto: 1963, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sig. 8834.

Návrh na zřízení oltáře, 1735, nesign. Zdroj: SOA Třeboň, fond Velkostatek Postoloprty, sign. I 3 K alfa 10m/1.

Půdorys a západní pohled na kostel, 8. 6. 1894. Zdroj: SOA Třeboň, fond Velkostatek Postoloprty, bez sign.

Pohled k oltáři, 20. léta 20. století. Zdroj: SOKA Louny, fond Obecná škola (česká) Lišany, inv. č. 2, sign. F 152a, Domovědný sborník obecné školy v Lišanech 1919–1929.

Nedochovaný severní boční oltář lodi. Foto: 1966, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sig. 20493.

Nedochovaná křtitelnice. Foto: 1966, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sig. 20494.

Nedochovaný zvon. Foto: 1966, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sig. 20495.

Celkový pohled od jihozápadu. Foto: 1976, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sig. 175446.

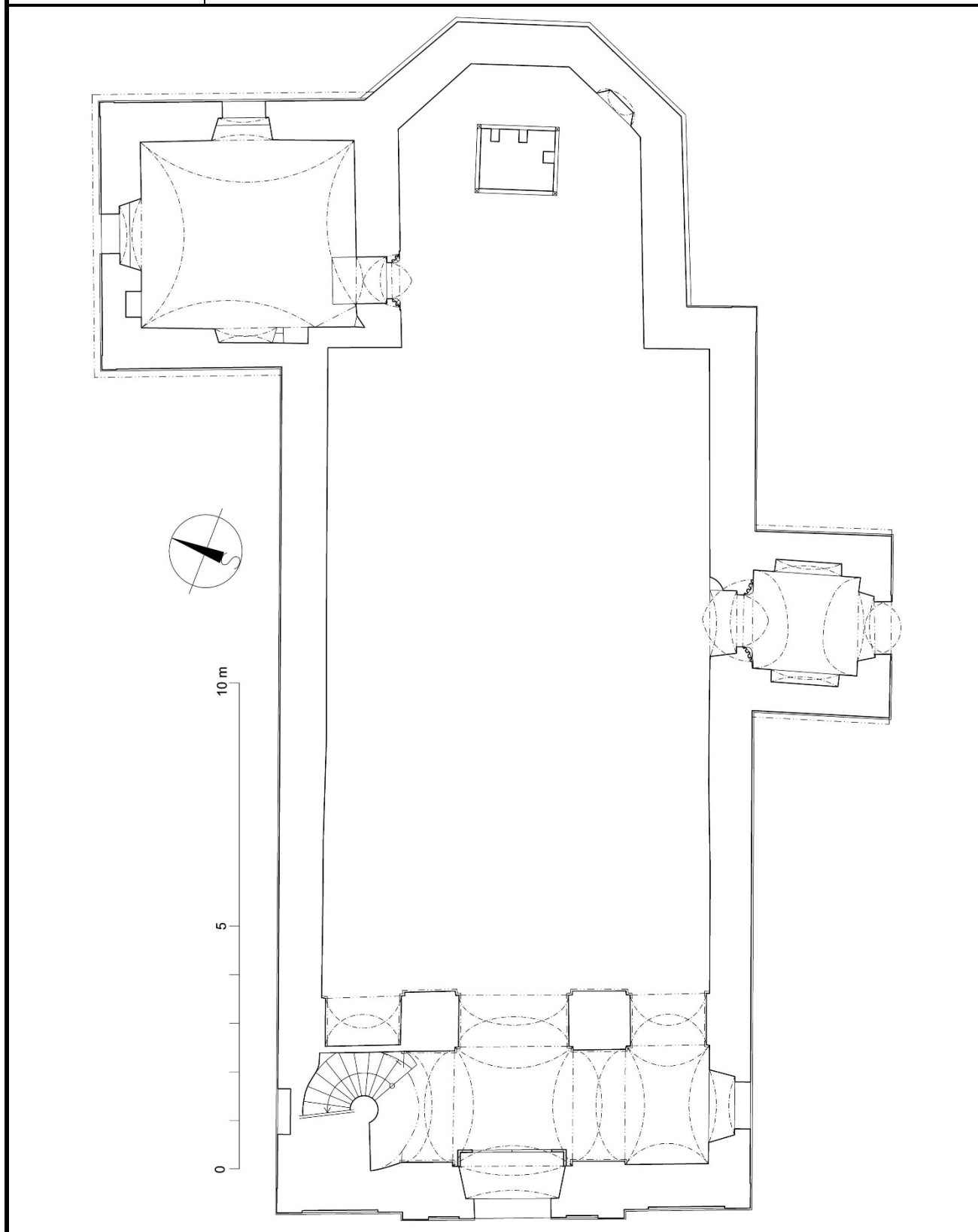

Detail západního vstupu lodi v pohledu od západu. Foto: 1988, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sig. 96193.

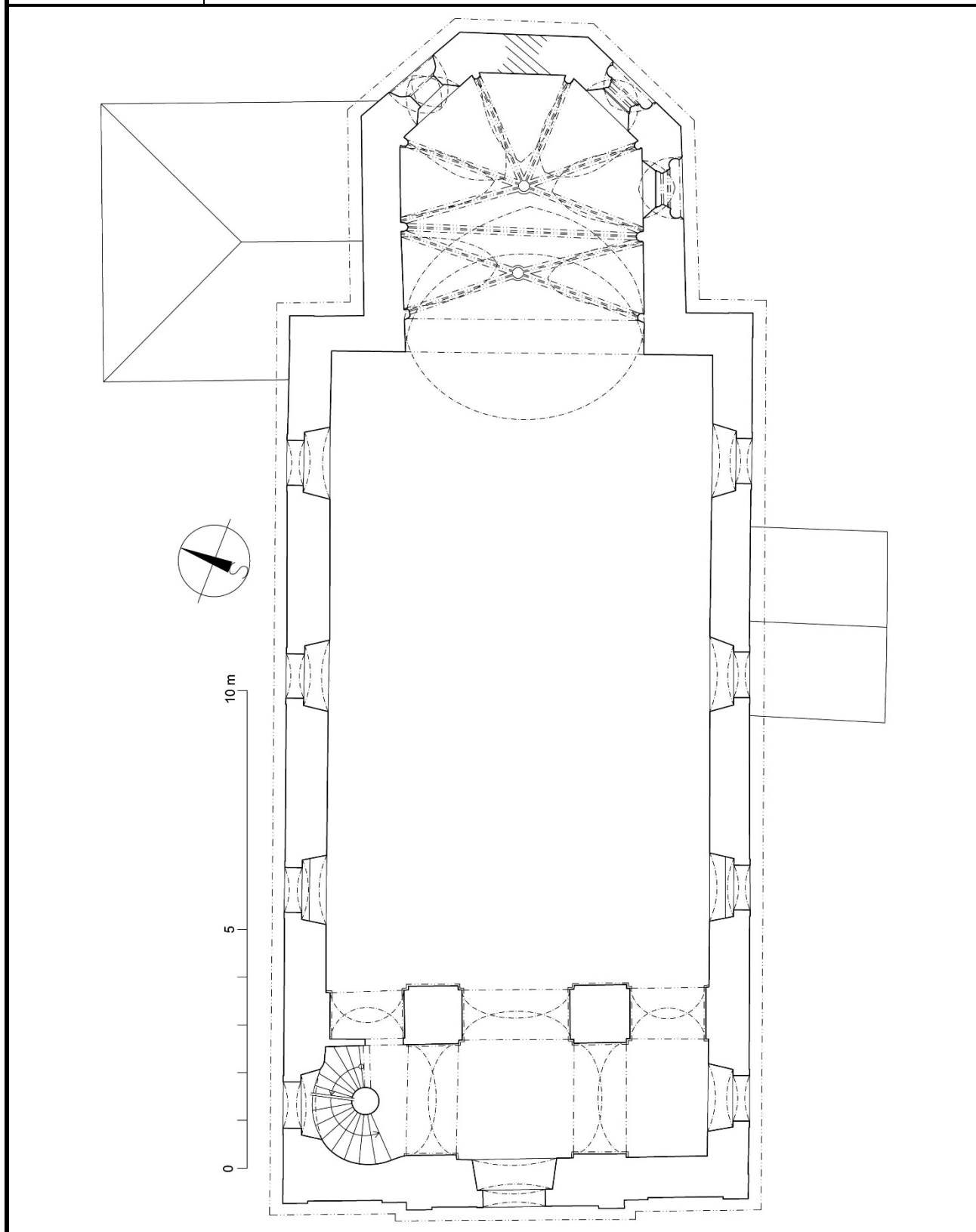

Detail presbytáře v pohledu od jihovýchodu. Foto: 1988, sbírka negativů NPÚ ÚOP v Ústí n. L., sig. 96196.

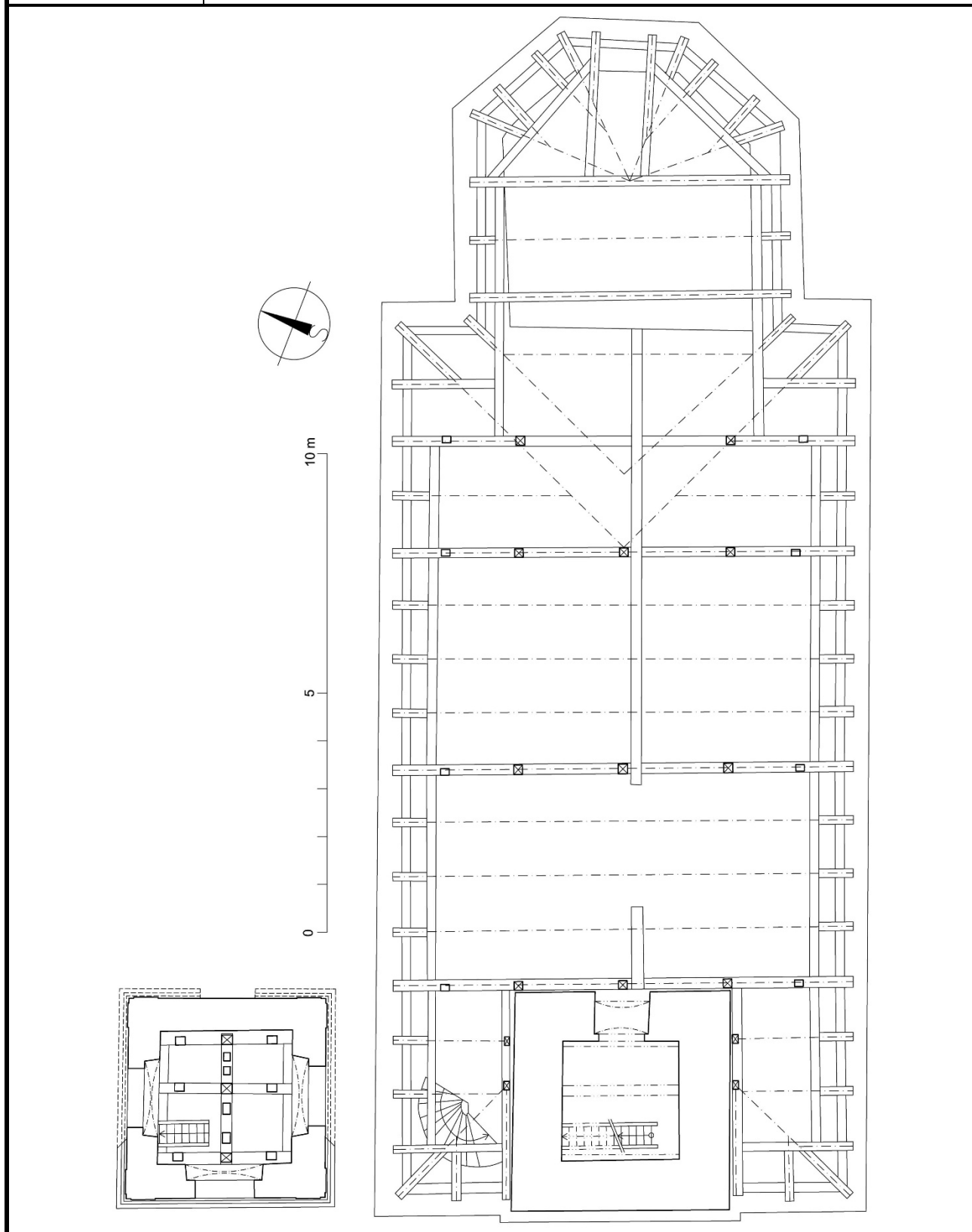
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec, Tomáš Brož, Miroslav Nový	Rok:	2013-19
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Laserový dálkoměr, skládací metr, teodolit, totální stanice.		
Popis:	Půdorys na úrovni vstupu.		

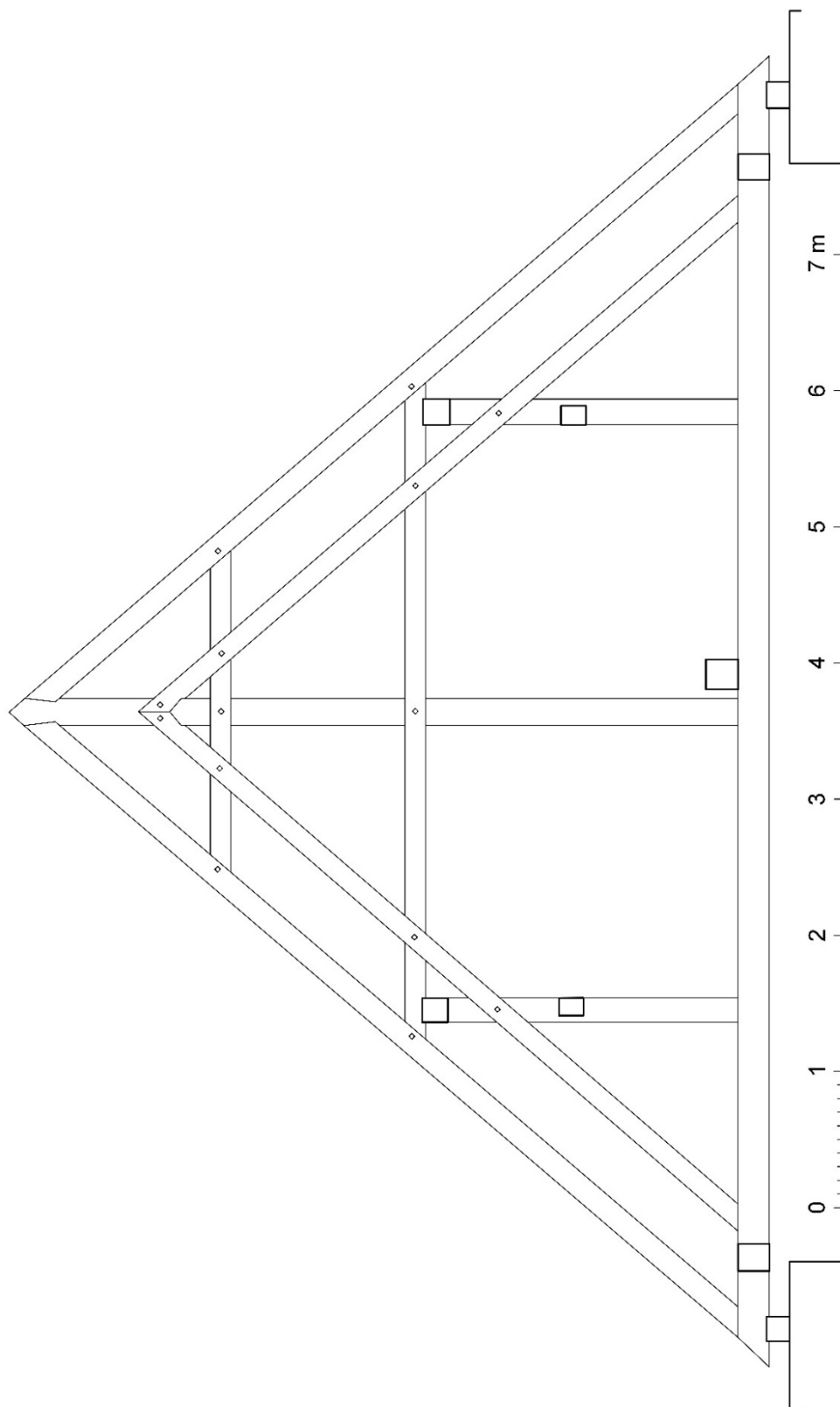
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec, Tomáš Brož, Miroslav Nový	Rok:	2013-19
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Laserový dálkoměr, skládací metr, teodolit, totální stanice.		
Popis:	Půdorys na úrovni okenních otvorů.		

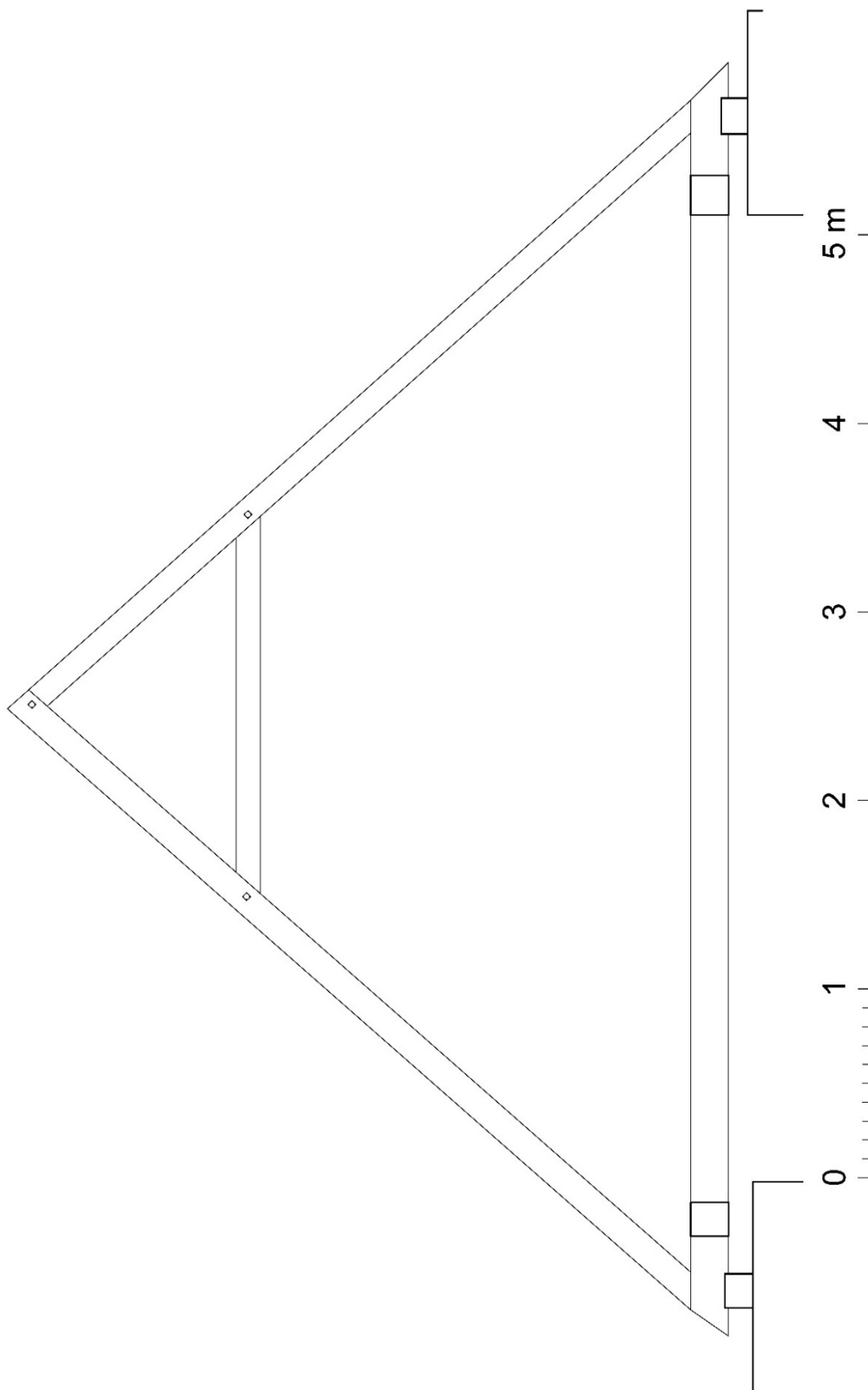
Autor zaměření:	J. Skopec, T. Brož, M. Nový, M. Panáček, H. Ptáčková	Rok:	2013-2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Laserový dálkoměr, skládací metr, vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Půdorys na úrovni 2. a 3. patra věže.		

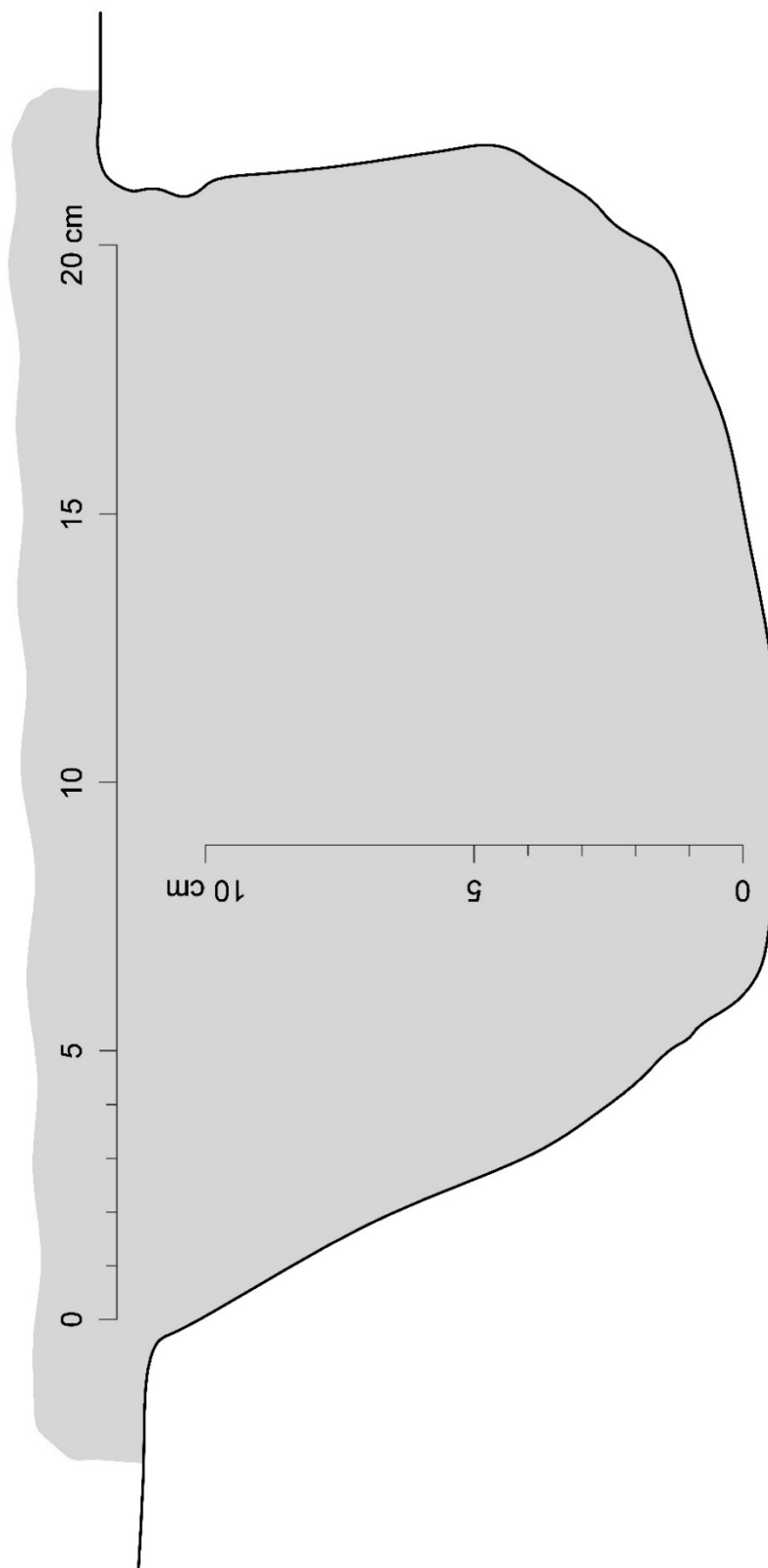
Autor zaměření:	Miroslav Nový	Rok:	2019
Kresba:	Hana Ptáčková	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Laserový dálkoměr, skládací metr.		
Popis:	Druhá plná příčná vazba od západu krovu nad lodí s pohledem od západu.		

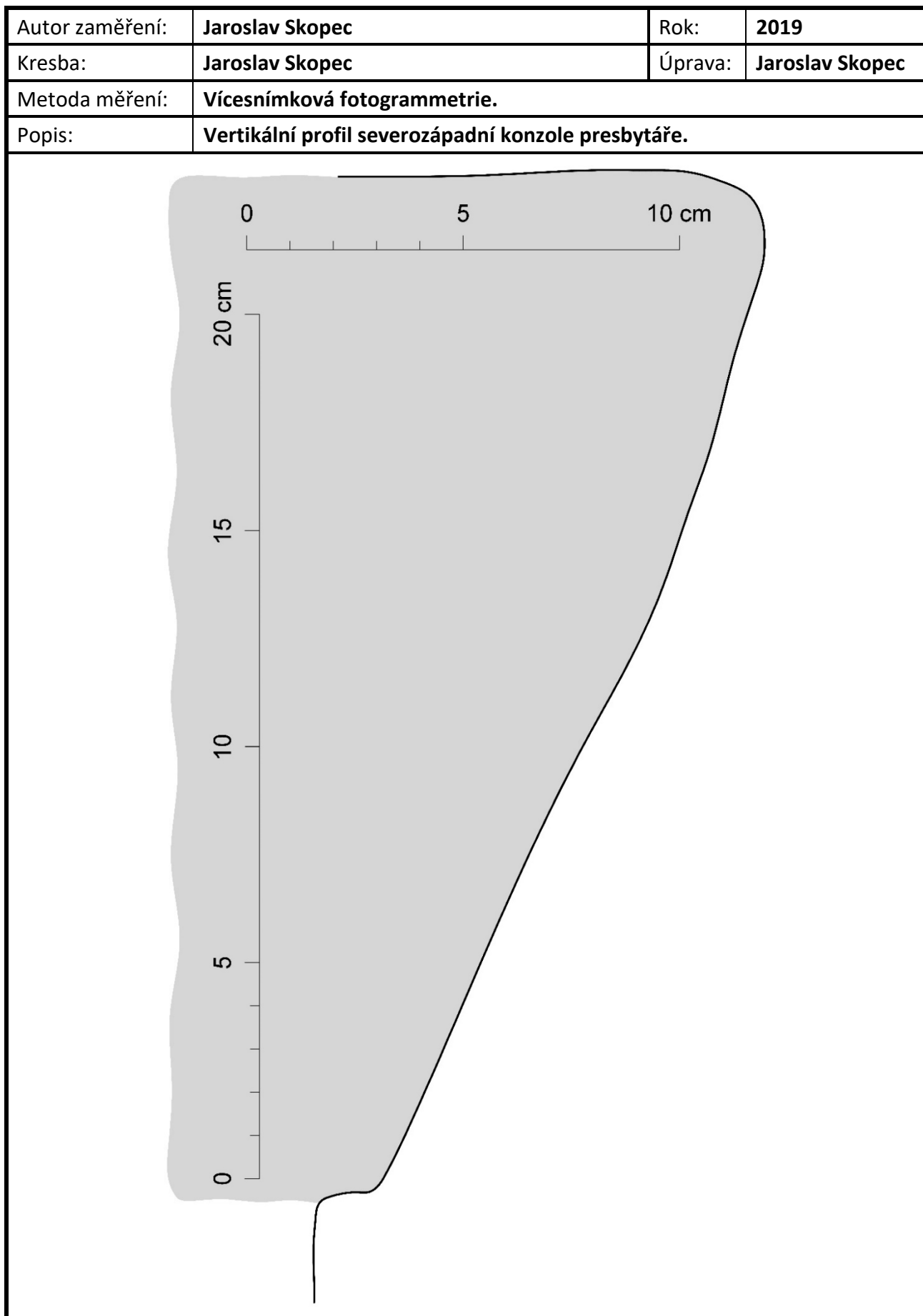

Autor zaměření:	Miroslav Nový	Rok:	2019
Kresba:	Hana Ptáčková	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Laserový dálkoměr, skládací metr.		
Popis:	První plná příčná vazba od západu nad presbytářem s pohledem od západu.		

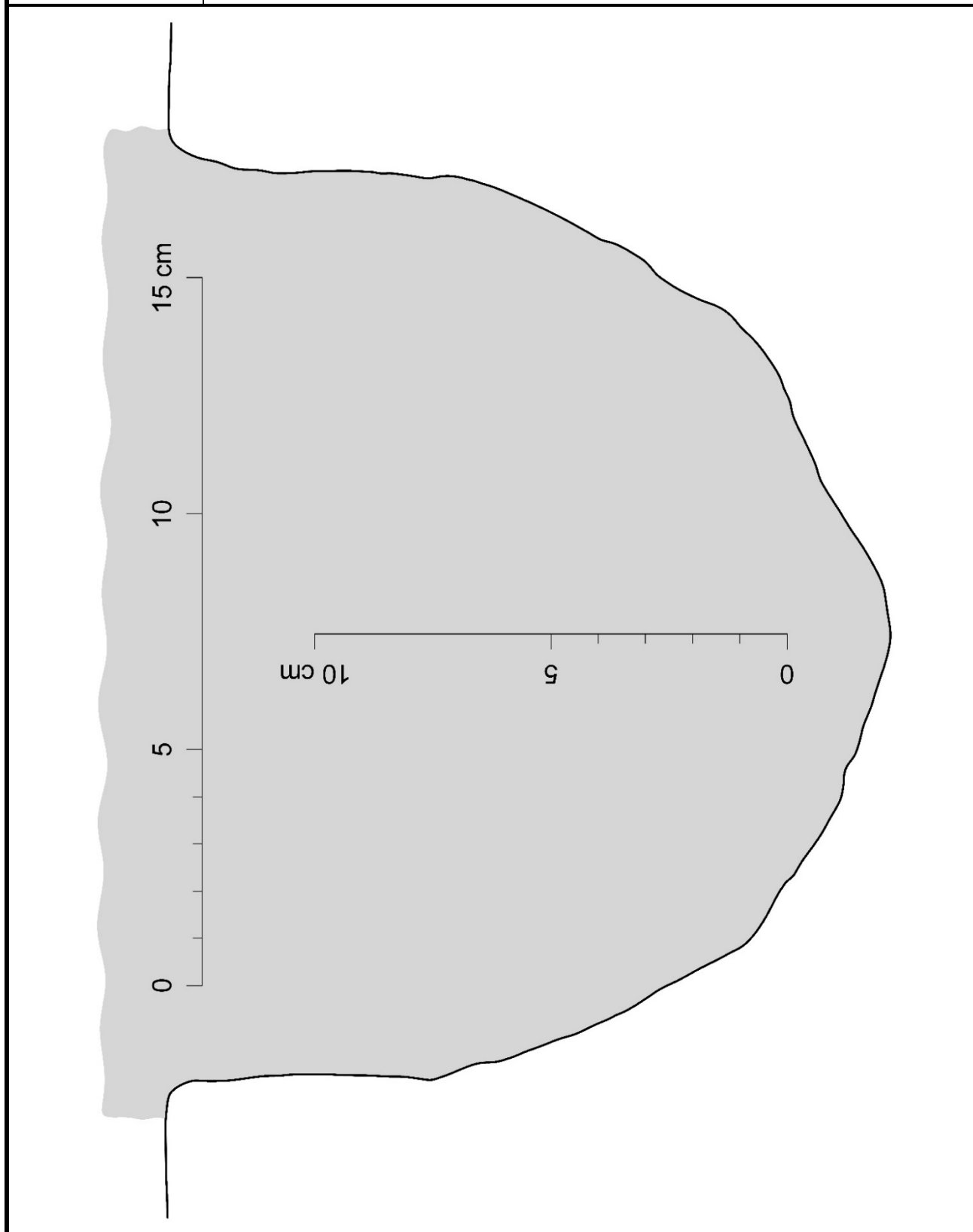

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícenímková fotogrammetrie.		
Popis:	Horizontální profil severozápadní konzole presbytáře.		

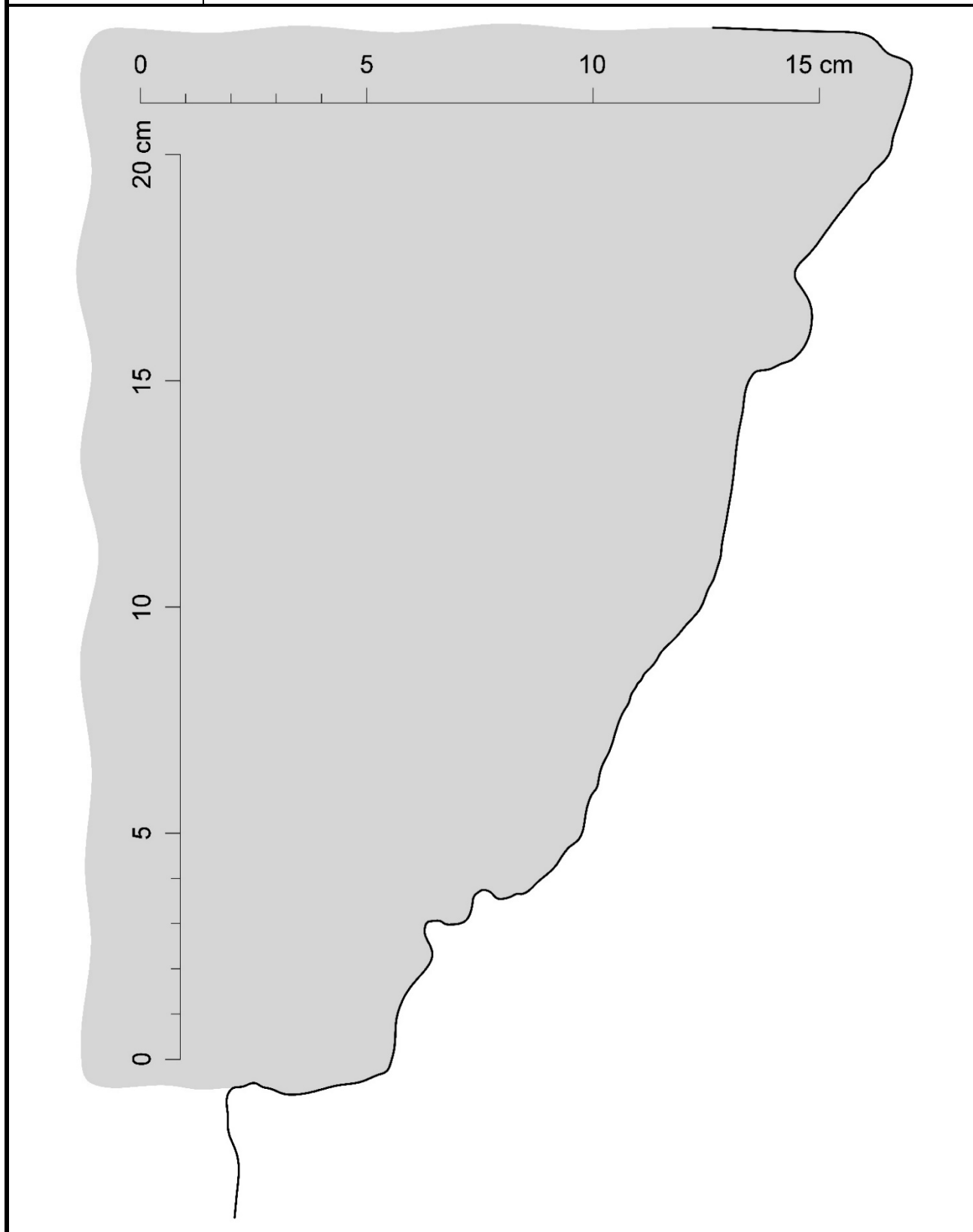

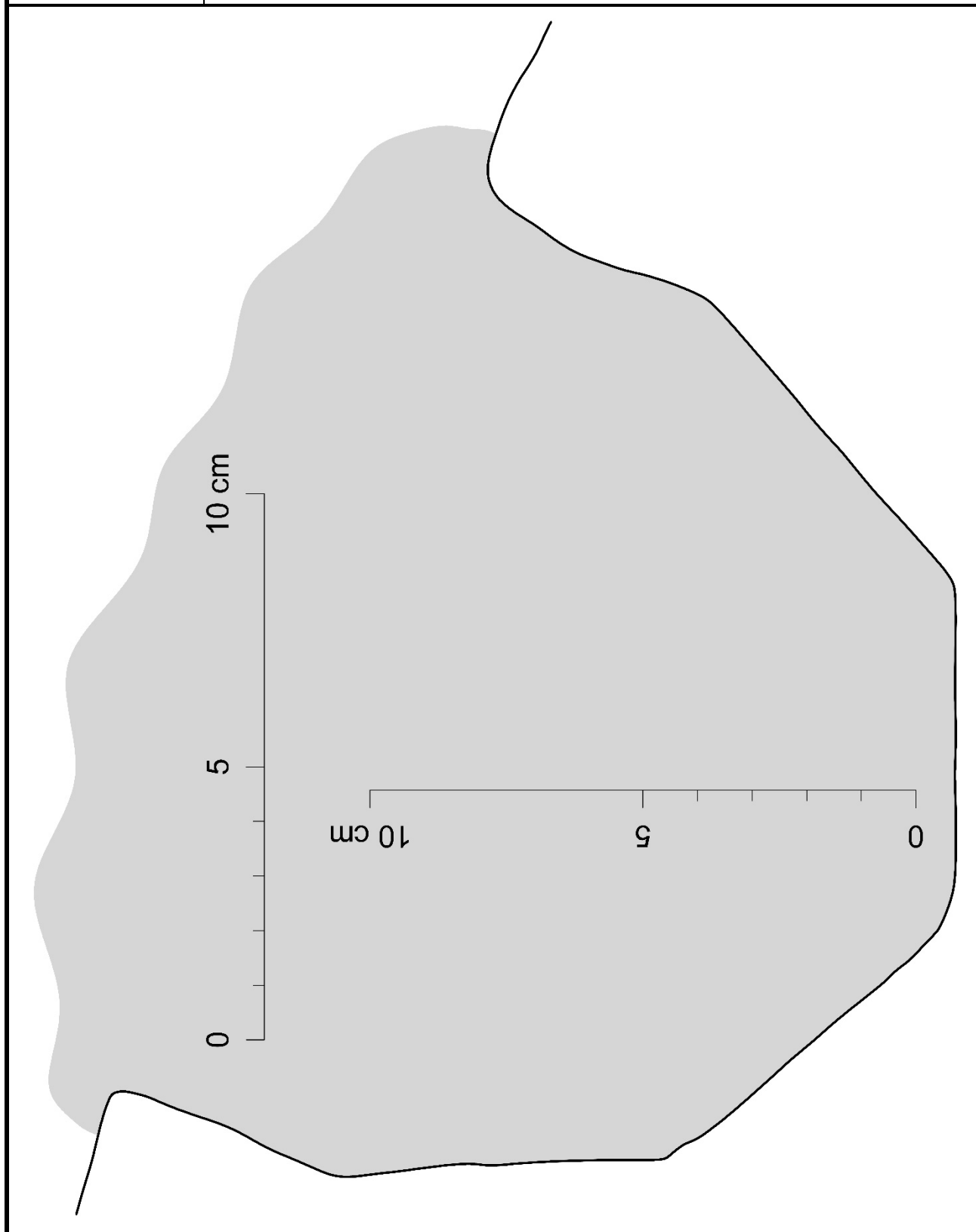
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Horizontální profil severní konzole presbytáře.		

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Vertikální profil severní konzole presbytáře.		

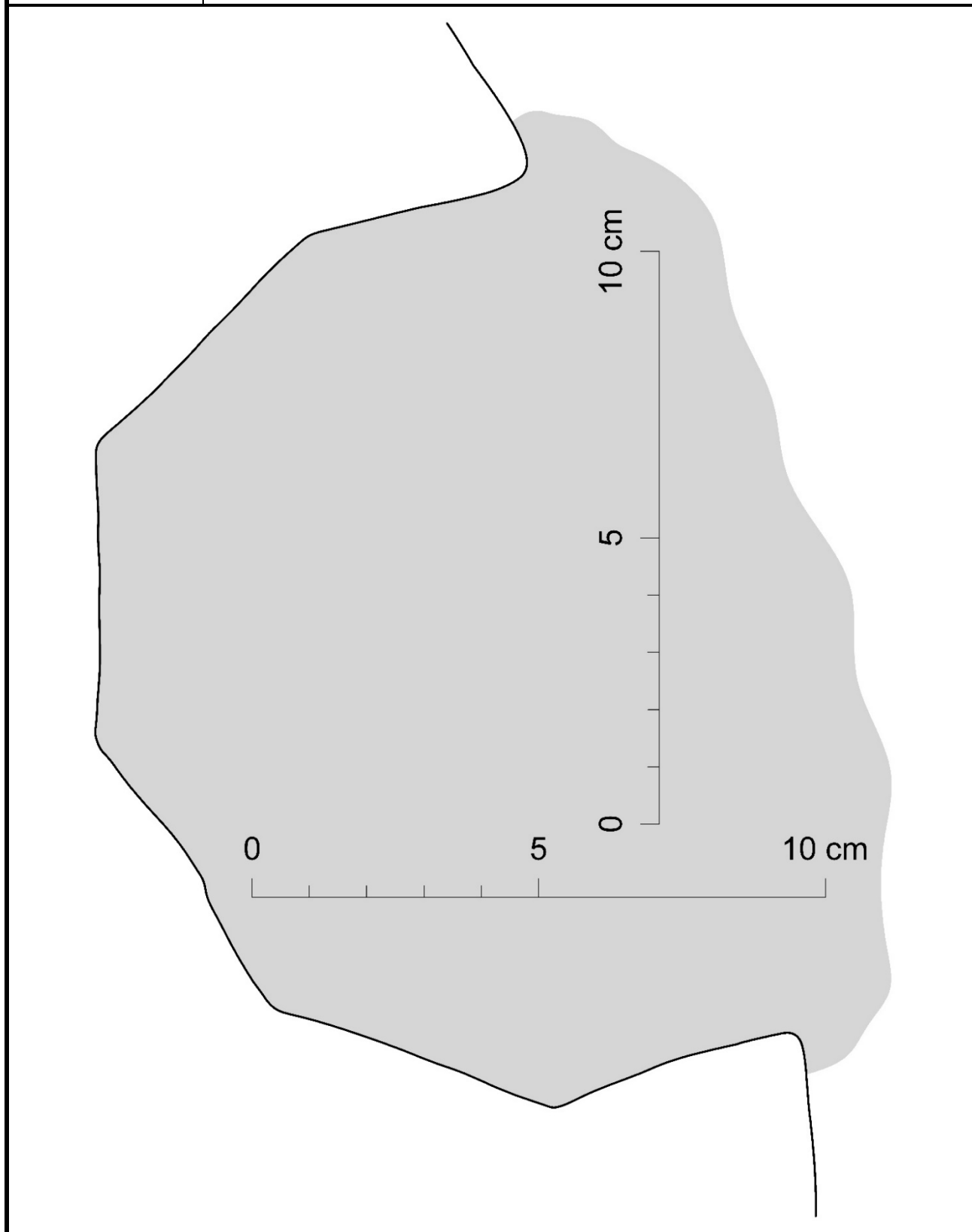
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Horizontální profil severoseverovýchodní konzole presbytáře.		

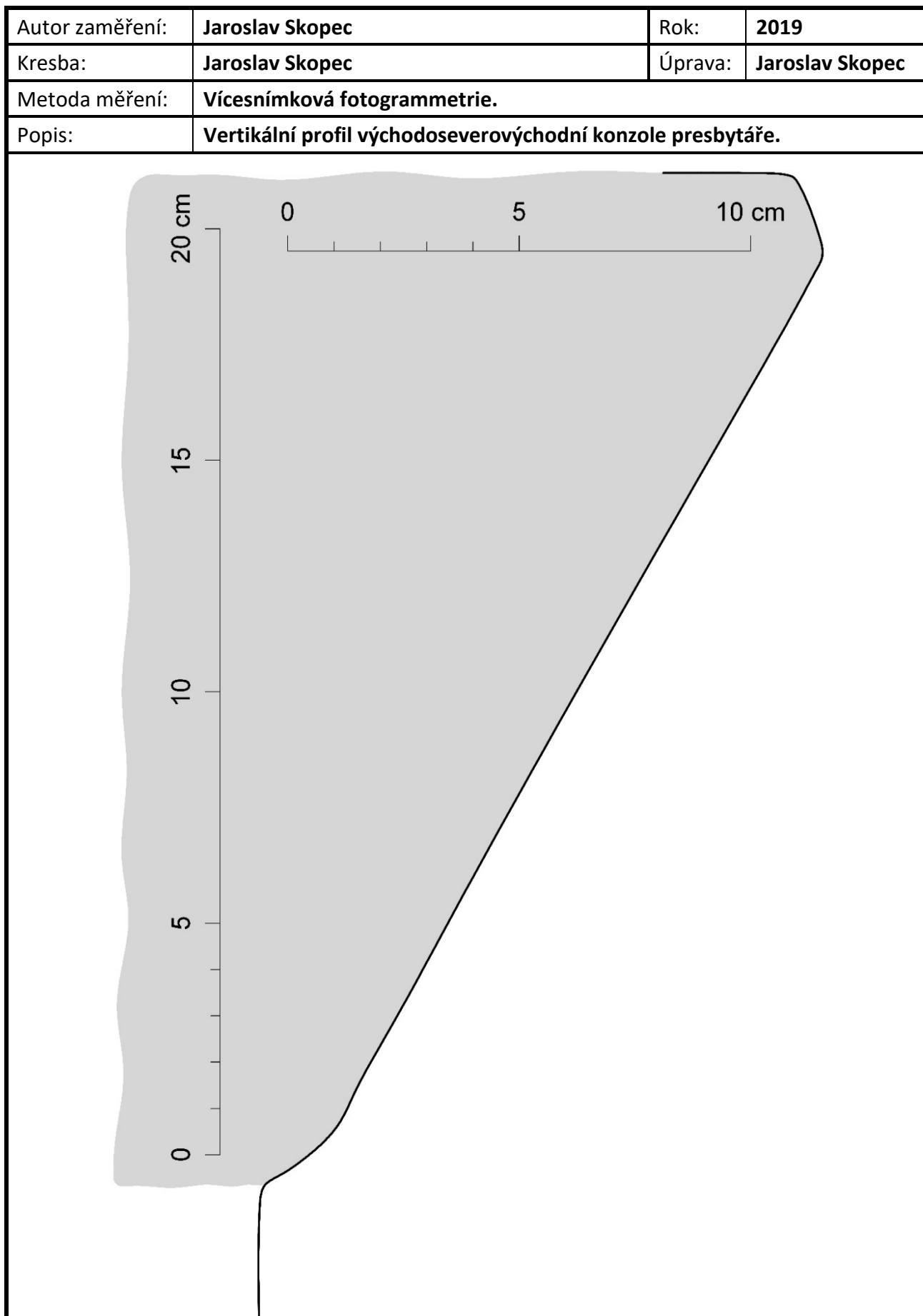

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Vertikální profil severoseverovýchodní konzole presbytáře.		

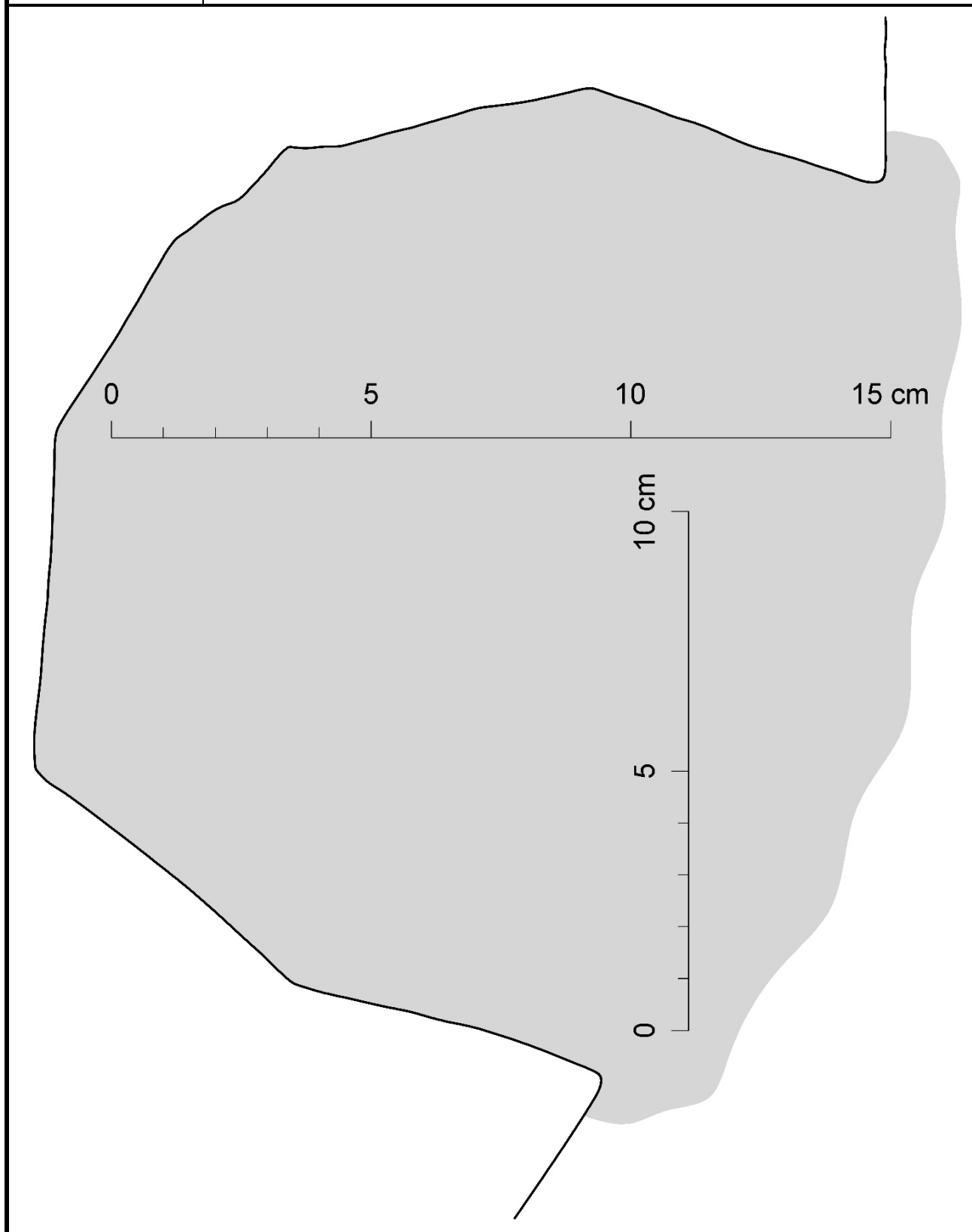

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Horizontální profil východoseverovýchodní konzole presbytáře.		

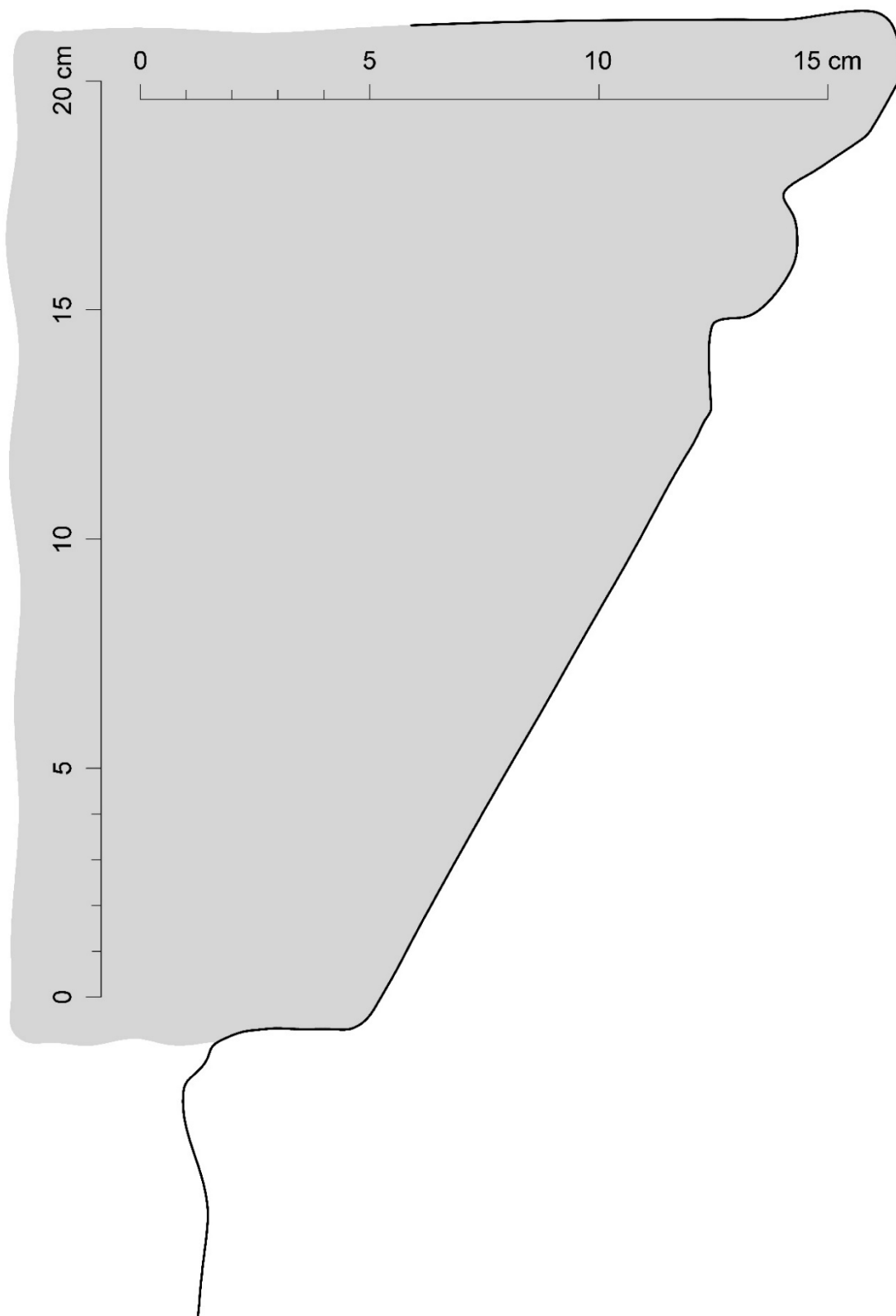

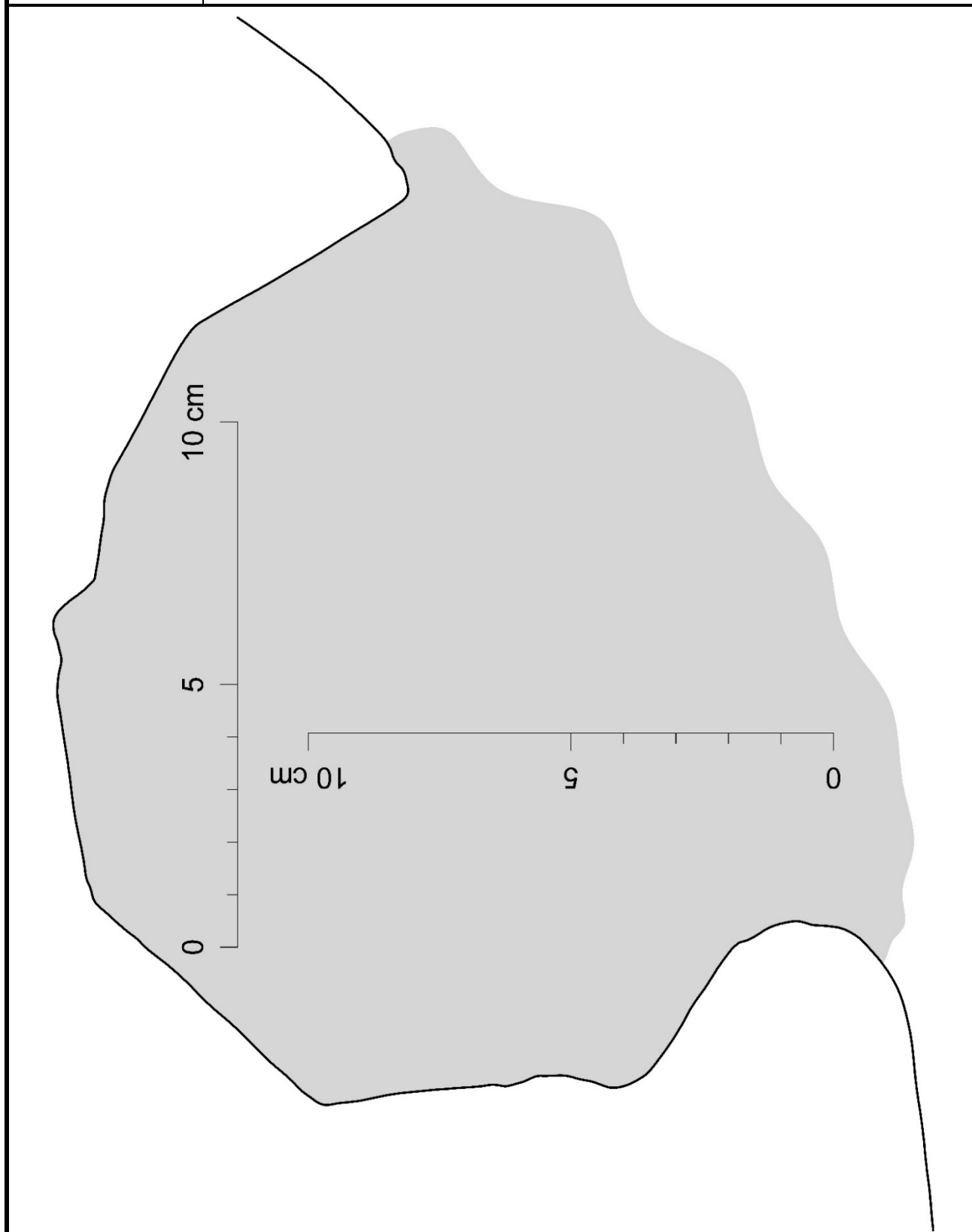
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Horizontální profil východojihovýchodní konzole presbytáře.		

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Vertikální profil východjihovýchodní konzole presbytáře.		

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícenímková fotogrammetrie.		
Popis:	Horizontální profil jihovýchodní konzole presbytáře.		

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Vertikální profil jihovýchodní konzole presbytáře.		

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Popis:	Horizontální profil jižní konzole presbytáře.		

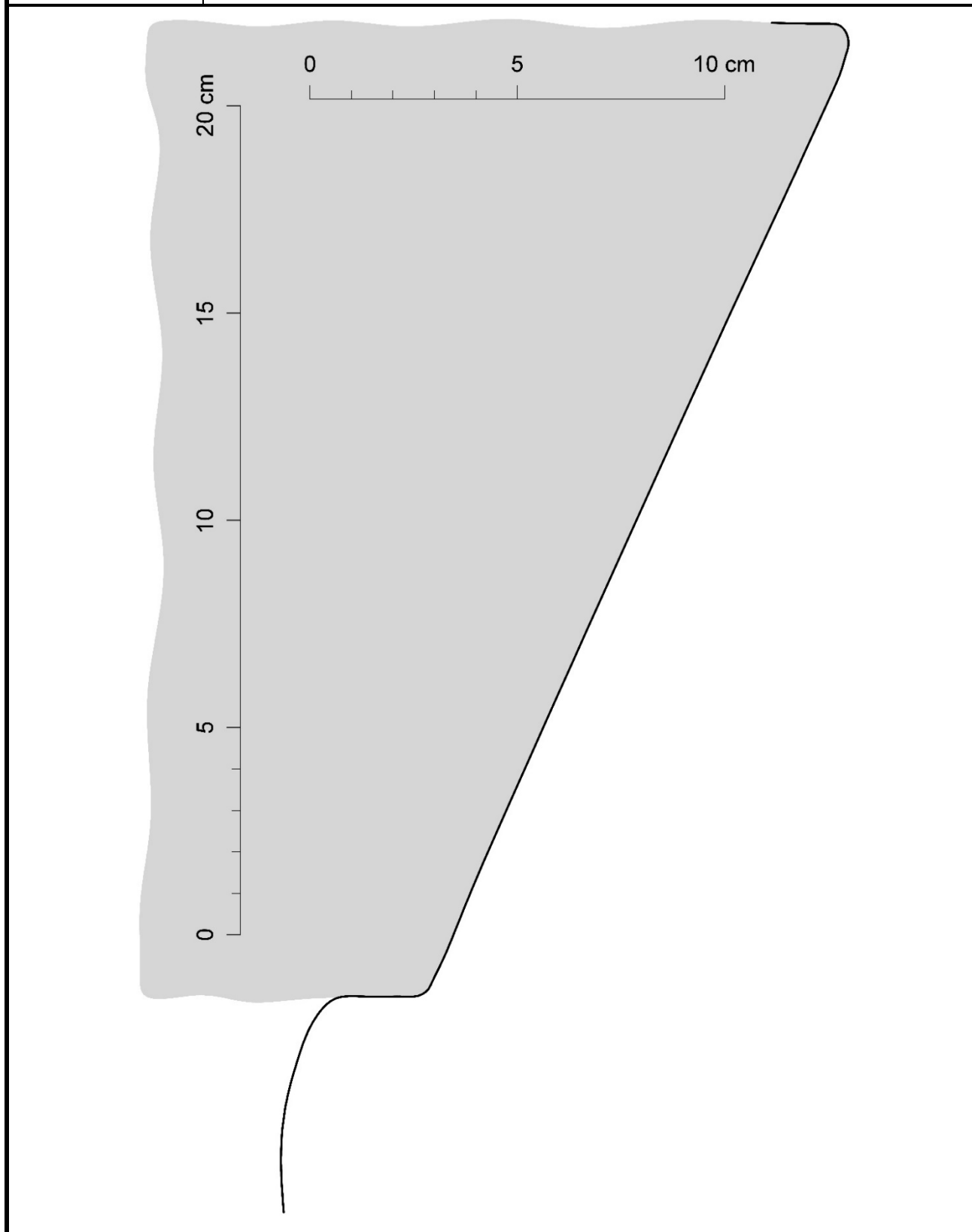
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícenímková fotogrammetrie.		
Popis:	Vertikální profil jižní konzole presbytáře.		

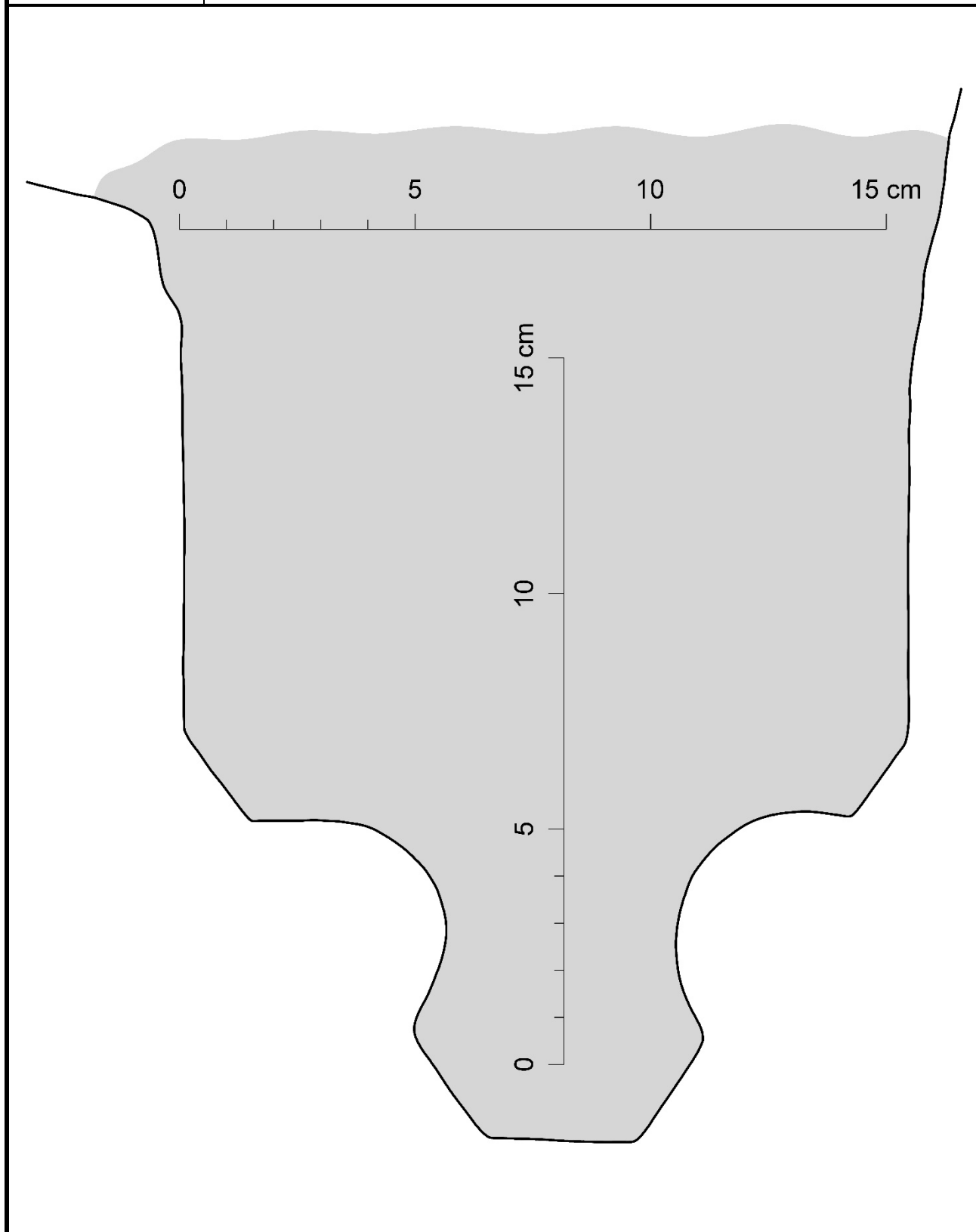
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícenímková fotogrammetrie.		
Popis:	Horizontální profil jihozápadní konzole presbytáře.		

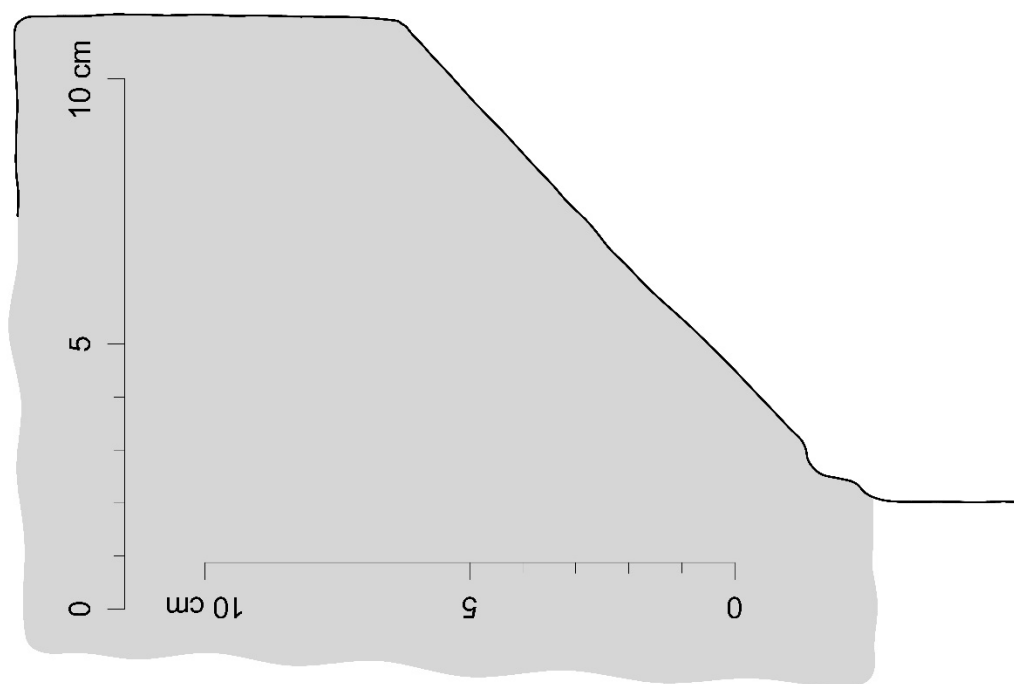
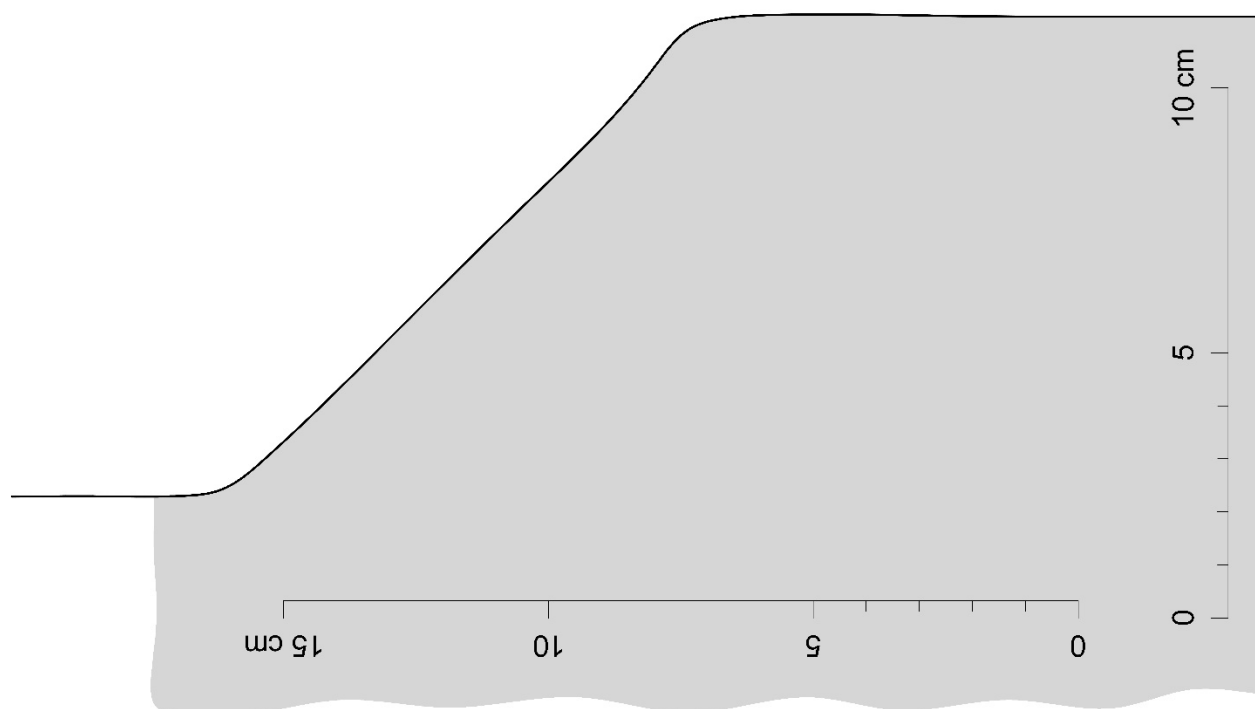
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Vertikální profil jihozápadní konzole presbytáře.		

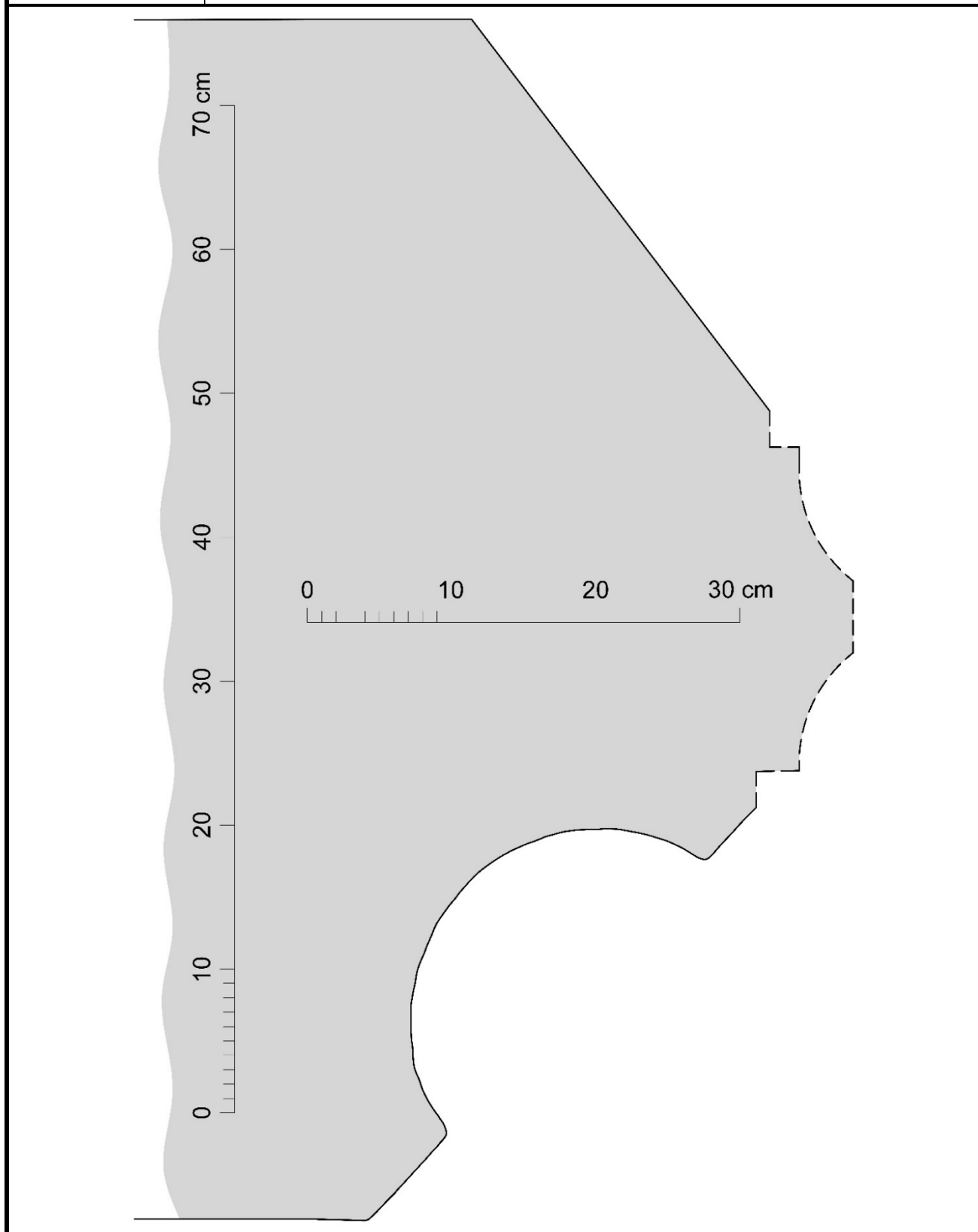
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2013
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Obrysová šablona s posuvnými jehlami.		
Popis:	Profil žebra klenby presbytáře		

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec, Tomáš Brož, Michal Panáček	Rok:	2013
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Obrysová šablona s posuvnými jehlami.		
Popis:	Vertikální profil soklu (nahore) a římsy (dole) menzy hlavního oltáře.		

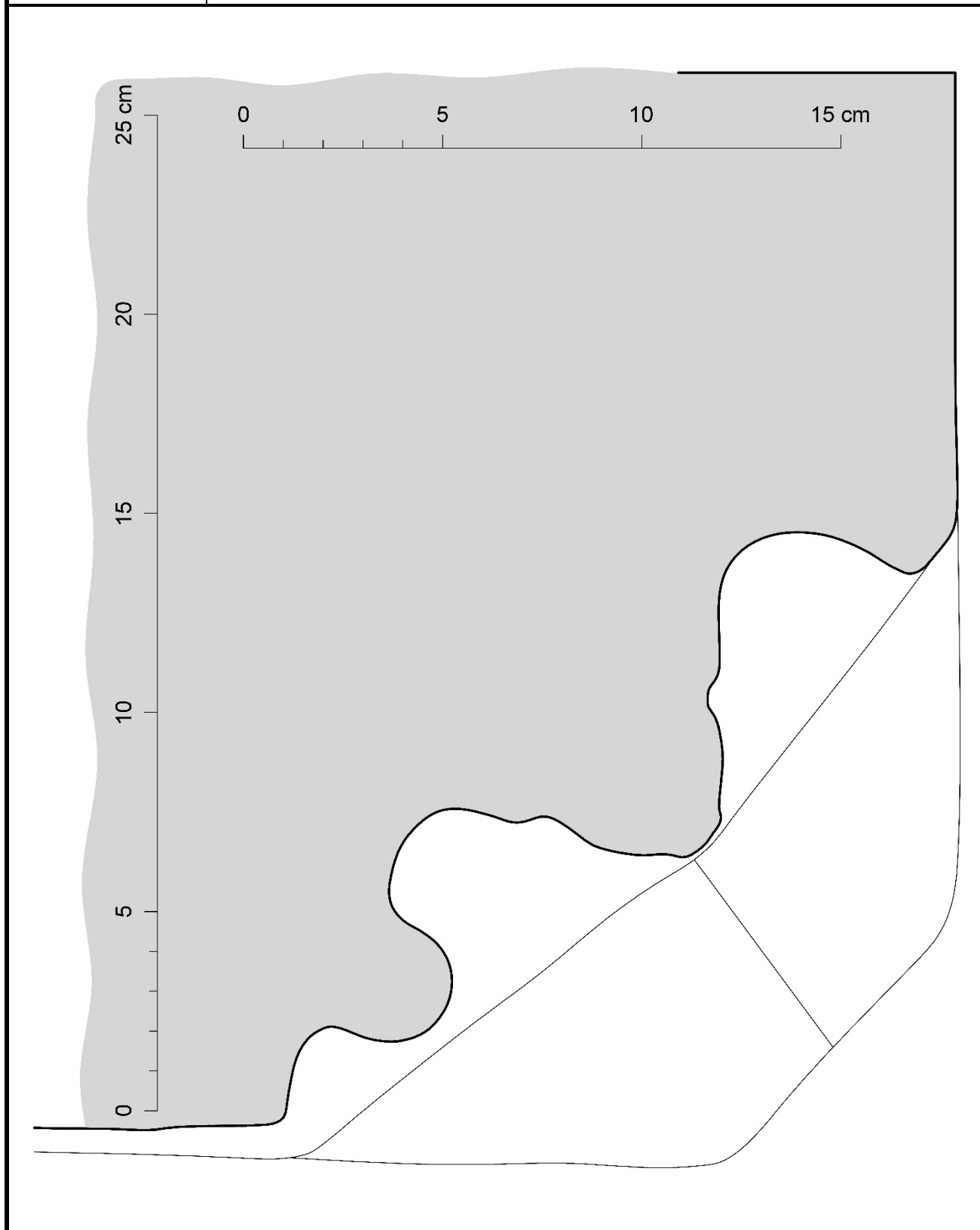

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2013
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Obrysová šablona s posuvnými jehlami.		
Popis:	Profil západní stojky jižního okenního otvoru presbytáře.		

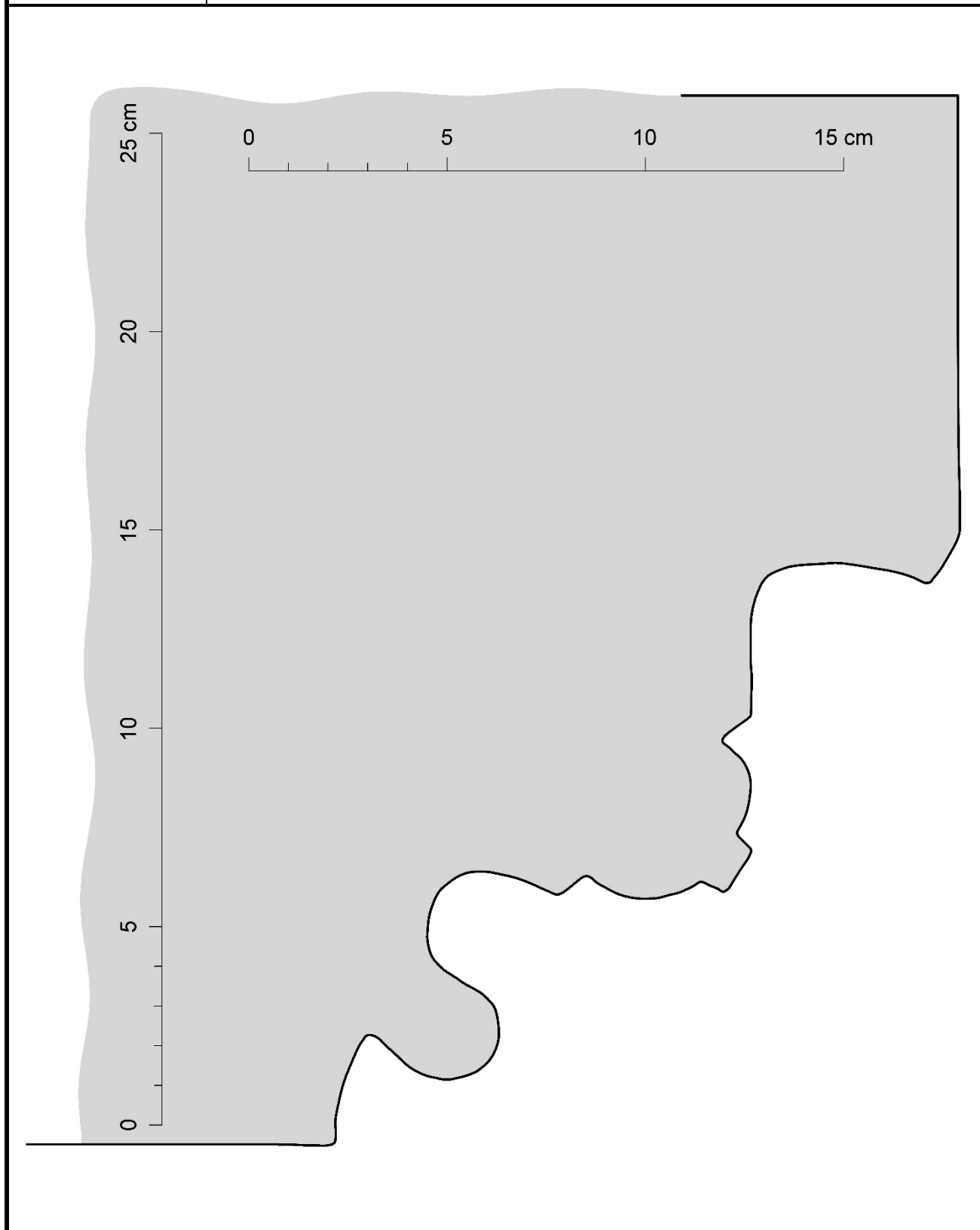

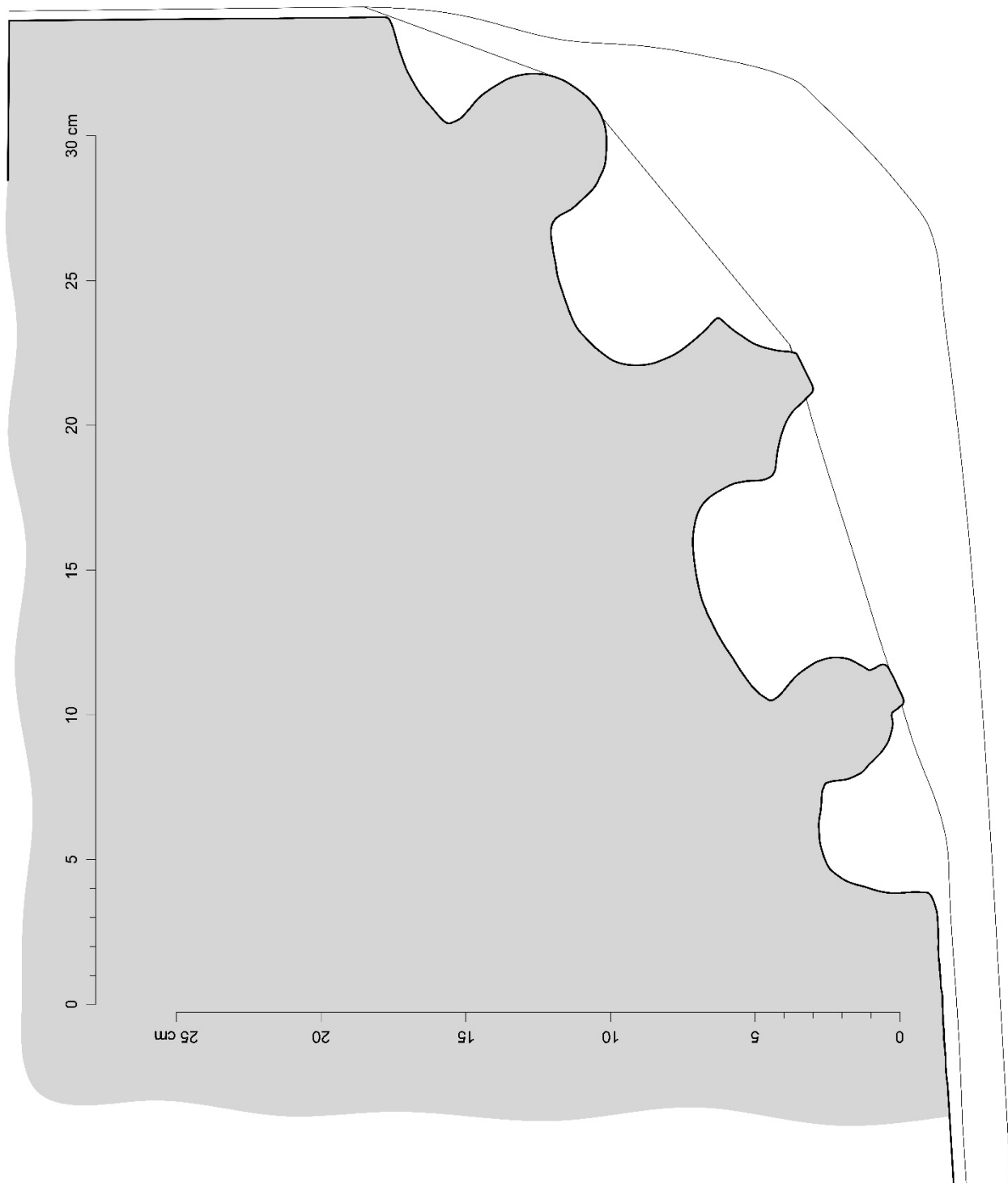
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2013-2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Obrysová šablona s posuvnými jehlami, vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Profil západní stojky portálu sakristie.		

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2013-2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Obrysová šablona s posuvnými jehlami, vícesnímková fotogrammetrie.		
Popis:	Profil archivolty portálu sakristie.		

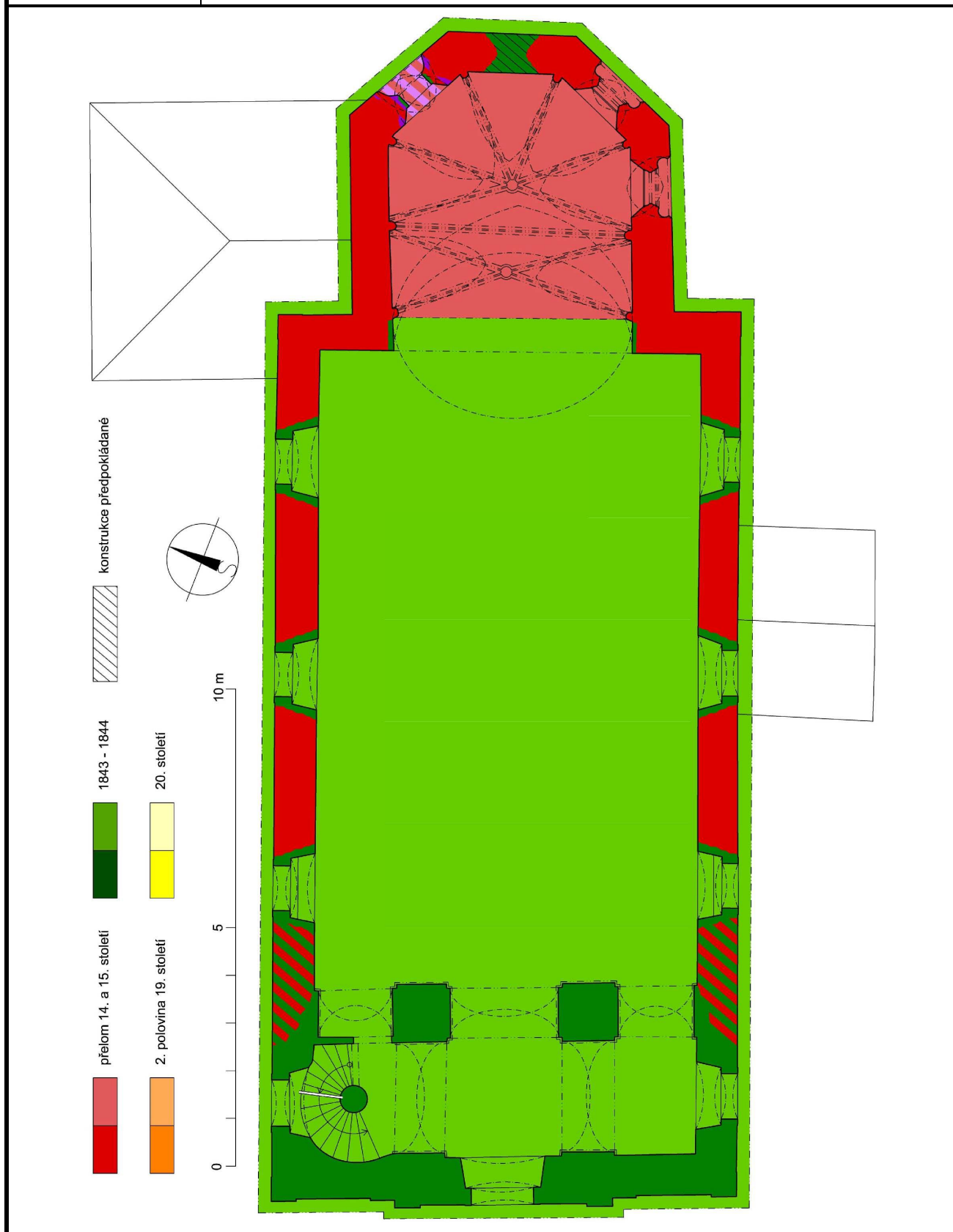
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2013-2019
Kresba:	Jaroslav Skopec	Úprava:	Jaroslav Skopec
Metoda měření:	Obrysová šablona s posuvnými jehlami, vícenímková fotogrammetrie.		
Popis:	Profil západní stojky jižního portálu lodi.		

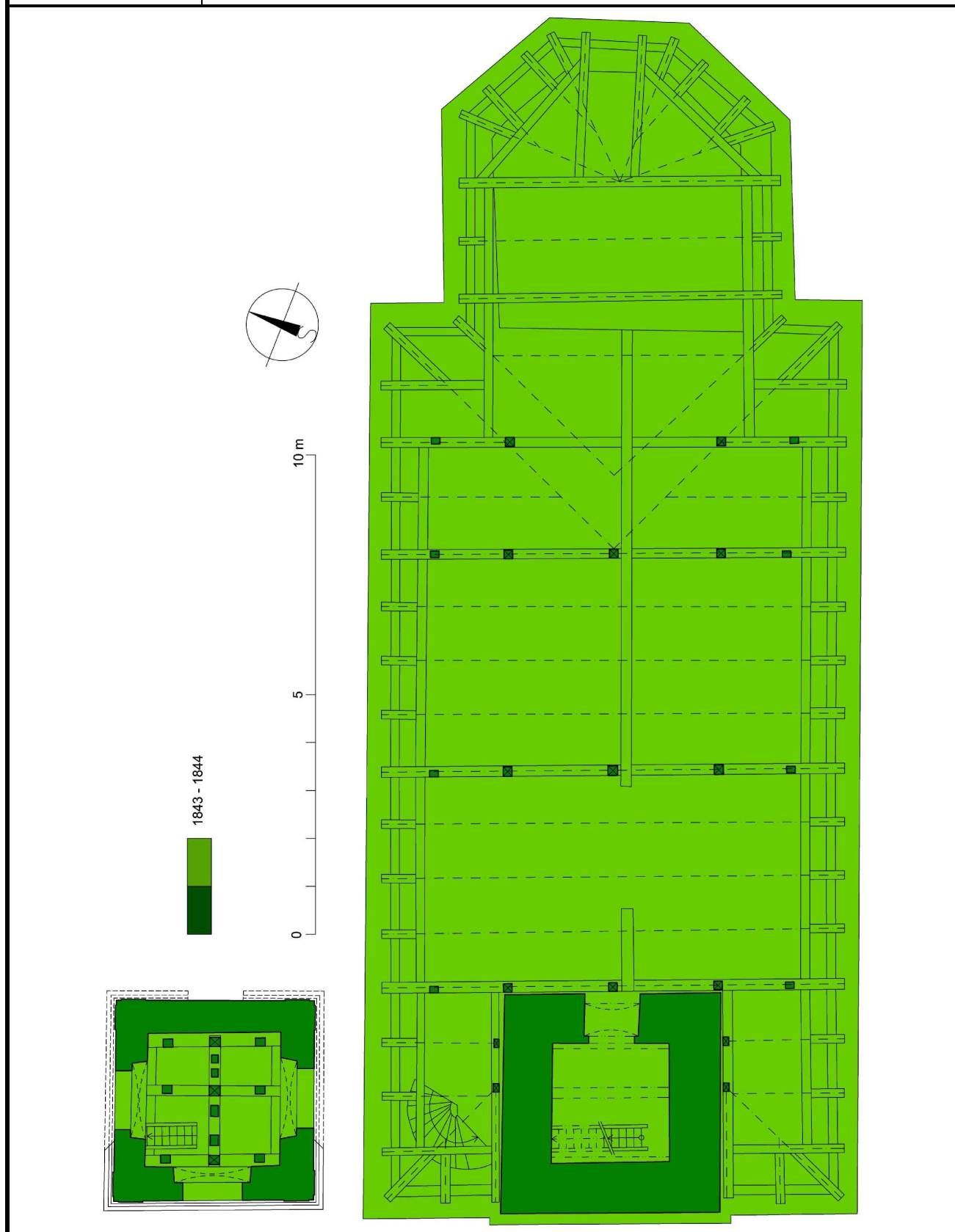
Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2020
Kresba:	Jaroslav Skopec	Vyhodnocení:	Jaroslav Skopec
Popis:	Půdorys na úrovni vstupu.		

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2020
Kresba:	Jaroslav Skopec	Vyhodnocení:	Jaroslav Skopec
Popis:	Půdorys na úrovni okenních otvorů.		

Autor zaměření:	Jaroslav Skopec	Rok:	2020
Kresba:	Jaroslav Skopec	Vyhodnocení:	Jaroslav Skopec
Popis:	Půdorys na úrovni 2. a 3. patra věže.		

objednal	Skopec	kraj / okres	Ústecký / Louny	nadmořská výška
adresa		obec	Hradiště	zeměpisná šířka
telefon		ulice (orientační číslo)		zeměpisná délka
e-mail		číslo popisné		zpracoval
datum odběru	24. 7. 2019	objekt	kostel sv. Šimona a Judy	Skopec J. Kyncl T.

čís.	způsob oprac.	značka	tloušťka cm	délka cm	WK	konstrukce	popis prvku	poznámka	číslo vzorku	dřevina	počet letok./běl	datum skácení
3					A	krov nad lodí	J vzpěra 3. plně vazby od Z	2x	Y6475	smrk	53	1842/1
4					A	krov nad lodí	vazný trám 2. plně vazby od Z	2x	Y6476	smrk	79	1842/43
5					A	krov nad lodí	S krokev 7. vazby od Z		Y6477	smrk	70 + 11	1842/43
6					A	krov nad presbytářem	3. S krokev od Z		Y6478	smrk	64	1842/43
7					N	krov nad lodí	podlahový trám na ose 5. krokvě od V		Y6479	smrk	52	1725+
9					A	krov nad lodí	S krátče 9. vazby od Z	+ foto 44, 45	Y6481	smrk	46	1729/30
8					A	strop lodí	stropní trám na ose 5. krokvě od V	2x	Y6480	smrk	81	1842/43
10					A	zvonová stolice	prahový trám Z vazby		Y6482	smrk	67	1842/1
11					A	zvonová stolice	sloupek Z vazby		Y6483	smrk	53	1840/41
12					A	zvonová stolice	klešтина Z vazby		Y6484	smrk	44	1842/1
13					A	krov věže	S výměna		Y6485	borovice	76	1841/42
14					A	krov věže	SV ležatý sloupek SV-JZ plně vazby	2x	Y6486	smrk	87	1842/1
Y64hradište-kostelPCI											88	1842
Y64hradište-kostelPCI											56	1729
sm-ce05 x PC1											7,93; 10,1; 80,1%; 88;	
sm-ce05 x PC2											5,46; 5,56; 70,4%; 54;	
bo-ce05 x Y6485											2,28; 2,86; 55,9%; 76;	
PC1 x Y6485											3,62; 4,29; 56,6%; 76;	

Archivní rešerše

Jan Mareš

Dějiny lokality

Obcí s názvem Hradiště je v Čechách přes tři desítky, což silně ztěžuje sledování jejich osudů ve starších dobách. Obec Hradiště v okrese Louny je situována na nevýrazné pravobřežní vyvýšenině cca 200 m. n. m. nad zákrutem řeky Ohře mimo hlavní regionální komunikační trasy. Její jádro je rozloženo okolo trojúhelníkovité návsi, která vznikla na místě spojení tří místních cest: na JZ k Žatci, na JV ke Strkovicím a na S přes Ohři na Lišany a Postoloprty, přičemž nejdůležitější byl vzhledem k obtížnému překračování toku řeky směr JZ-JV. Blízkost proměnlivé Ohře neumožnila souvislou zástavbu okolo návsi, takže kromě dominantního kostela a budovy fary na terase nad řekou se převážná část osídlení soustředila na východní a jihovýchodní straně jádra vsi. Navzdory místnímu jménu Hradiště nelze ve vsi doložit žádnou výraznou starší fortifikaci, blíže nejmenované opevnění je zmíněno pouze k roku 1414 a poté o něm žádné zprávy nejsou. Nejbližší hrazená místa v raném středověku byla opevnění v Žatci a na Draguši v Postoloprtech, vzdálená shodně cca 6 km vzdušnou čarou. Kuriozitou je pomístní jméno „V hoře“ (In der Hora), doložené v polovině 19. století v mapách stabilního katastru západně od jádra vsi, ačkoli v této oblasti žádná výraznější vyvýšenina není.

Ve starší literatuře je uváděna první písemná zmínka o vsi Hradiště k roku 1238, kdy Václav I. schválil směnu vsí Levonice a Mradice mezi loketským purkrabím Sulislavem a břevnovským benediktinským klášterem. Ve svědečné řadě se jako poslední objevují Mikuláš z Března a Zdata z Hradiště, ovšem vzhledem k ostatním spolusvědčům z velmi odlišných míst a nepřebornému množství Hradišť a Března (10 obcí) nelze tuto zprávu s jistotou přiřadit k dané lokalitě.³⁷ Součástí směny je také imunizace klášterních vsí Malnic, Helvitic (Seletic, Selibice?) a směněných Levonic, které poněkud nečekaně patřily k značně vzdálenému hradu Kladsko, takže jejich lokalizace rovněž není zcela bezproblémová. Až do závěru 14. století poté prameny o majitelích Hradiště mlčí, což znemožňuje rekonstrukci držby. Hospodářsky výnosná oblast dolního Poohří byla od vrcholného středověku v hledáčku více církevních institucí (kláštery Břevnov, Strahov, později Postoloprty atd.), ovšem Hradiště zůstalo pravděpodobně majetkem světské vrchnosti. Právě postoloprťští benediktini se v předhusitské době stali největší pozemkovou vrchností v regionu mezi městy Žatec a Louny. Celkový obraz jejich ekonomického zázemí sice dosud nebyl detailně zpracován, ale na základě mladších dokladů o zabírání původně klášterních vsí zmíněnými husitskými městy jsou základní obrysy zřejmé: Louny po roce 1420 získaly třináct původně benediktinských vsí v bezprostředním okolí Hradiště, Žatec blíže neučený počet, část přešla do rukou šlechty. Tato ucelená enkláva imunizovaného církevního zboží brzdila snahu místní šlechty

³⁷ RBM I, č. 952, s. 443, přejímá to K. TUTTE, *Der politische Bezirk Saaz*, Saaz 1904, s. 523; coby autoritativní tvrzení bez komentáře uvádí rovněž A. SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze království Českého XIV, Litoměřicko a Žatecko*, Praha 1906, s. 416 i A. PROFOUS, *Místní jména v Čechách*, I. A–H, Praha 1947, s. 666; zprávu neuvádí J. VESELÝ, *Geschichte der Schwarzenberg'schen Domaine Postelberg*, Praha 1893, s. 90.

o vytvoření větších domén, ačkoli zejména rozvětvený rod Kolovratů od kláštera postupně odkoupil rozsáhlé pozemky v oblasti lesnatého Džbánska.³⁸

Od roku 1380 lze doložit majetkové nároky kolovratského rodu k Hradišti na základě jejich sporů o výkon patronátních práv ke zdejšímu kostelu, v nichž kromě Albrechta z Kolovrat vystupují také Jan Škopec z Dubé a Jan ze Smečna. Albrecht Libštejnský z Kolovrat je v roce 1392 uváděn jako jediný a nikým nenapadnutý patron, ves Hradiště byla zřejmě věnem jeho manželky Jitky. Ta před rokem 1413 prodala zápis na své věno Vilémovi z Luk, který v roce 1414 vystupuje v roli patrona zdejšího kostela spolu s Mikulášem z Okoře. V té době je zmiňována existence tvrze (*municio* čili opevnění), ovšem poté zprávy o ní z pramenů mizí.³⁹ Po smrti Viléma z Luk v roce 1416 získali Hradiště zvodem na dlužní úpis ve výši 600 kop grošů farář Mikuláš z Písku, Jan Čihák ze Skřivaně a Habart z Doupova, přičemž díl nejvyššího písaře desk zemských Mikuláše z Okoře byl kvůli jeho úmrtí rozdělen rovněž mezi ostatní spoluvěřitele. V roce 1418 poté vykonávají patronátní práva žatecký měšťan Martin Pitrkauf a Jan Černobýl z Chříče, přičemž Pitrkauf odkoupil dědický podíl 200 kop grošů od Jana Čiháka a Černobýl zbylé dva díly po 200 kopách od Habarta z Doupova a Mikuláše z Písku. Zámožný měšťan Pitrkauf postupně přikupoval venkovské statky, v roce 1408 získal Vysoké Třebušice, dále byl např. patronem kostela svatého Prokopa na žateckém předměstí Dvorník. Martin Pitrkauf pravděpodobně v husitských válkách z konfesních důvodů coby katolík opustil Žatec, ovšem během husitských válek chybí doklady o poničení vsi, ačkoli zejména krvavá křížová výprava proti Žatci v říjnu roku 1421 pro řadu okolních lokalit znamenala tvrdý zásah. Po Martinu Pitrkaufovi převzal zřejmě v průběhu 20. let 15. století část dědictví jeho syn Jan, vzdělaný a hospodářsky zdatný (mj. získal koupí Touchovice), jehož soukromé zápisky, opis právního rukopisu městských práv a český překlad německého spisu o štěpování stromů jsou cenným dokladem k dějinám regionu. Navzdory sporům o držbu vsi po celé 15. století zůstala majetkem novohradské větve Kolovratů, kteří ji koncem 15. století připojili k novohradskému panství.⁴⁰ Dílčí epizodou byla snaha Zbyňka Zajíce z Házmburka, který v 50. letech 15. století usiloval o získání Hradiště coby odumřelého léna po Černobýlově vdově Magdaléně. Dvorský soud sice v roce 1454 Zbyňkovi přiřkl nárok na Magdalenin podíl proti odporu Beneše z Kolovrat na věno v hodnotě 300 kop grošů, ale Kolovratové nakonec své nároky prosadili. Ještě v roce 1454 se totiž Zbyňek dohodl s Janem Pitrkaufem na vyplacení zmíněné sumy a Pitrkauf sám byl v dobrých vztazích s Albrechtem z Kolovrat, zakladatelem novohradské větve rodu. Jan Pitrkauf vystupuje v pramenech kolem poloviny 15. století s přídomkem z Hradiště a Touchovic.⁴¹ V roce 1518 byl majitelem větší části vsi

³⁸ J. VANIŠ, *Kniha počtů královského města Louny*, Praha 1979, s. 47; AČ XIV, s. 378–397.

³⁹ Viz zápis Viléma z Luk z roku 1413: „...intromittere de hereditatibus suis in Hradistie, municione, curia arature...“, edice V. J. SEDLÁK, *Příspěvek k rodopisu šlechty na Žatecku z právního rukopisu č. 3454 v Národní knihovně ve Vídni*. Acta Genealogica ac Heraldica 21, 1973, s. 20.

⁴⁰ Přehledně V. J. SEDLÁK, *Příspěvek k rodopisu šlechty*, s. 8–23; P. HOLODŇÁK – I. EBELOVÁ (ed.), *Žatec*, Praha 2004, s. 142–143.

⁴¹ SOKA Louny, fond Archiv města Louny, sbírka opisů listů a listin sign. 29a.

včetně patronátního práva Petr Novohradský z Kolovrat, naopak Veselého údaj o dispozici s mlýnem v Hradišti v rámci smlouvy mezi Benešem a Václavem z Kolovrat z roku 1531 se zřejmě netýká Hradiště u Postoloprty, ale spíše zaniklého Hradiště u Kadaně.⁴²

Kolovratská éra v Hradišti skončila v roce 1573, kdy Volf Novohradský na Novém Hradě prodal své dědičné statky Nový Hrad, Opočno, Strkovice, Hradiště a řadu zápisných vsí za 15000 kop grošů českých Janu staršímu Popelovi z Lobkovic.⁴³ Následně přešlo roku 1575 Hradiště do vlastnictví Václava Strážského z Liběchova, který jej v roce 1580 prodal nejvyššímu komorníkovi Bohuslavu Felixovi Hasištejnskému z Lobkovic.⁴⁴ Tak se Hradiště opět dostalo k líčkovskému panství Lobkoviců, ovšem po konfiskaci majetku Jiřího Popela z Lobkovic v roce 1594 císařem jej odkoupil Karel Hruška z Března a připojil ke své državě s centrem v Bitozevsi.⁴⁵ Pobělohorské konfiskace postihly rod Hrušků velmi tvrdě, Hradiště bylo společně s Bitozevsi, Selibicemi a částí Seménkovic a Tvršic coby třetina jmění bratří Jakuba a Tobiáše rytířů z Března roku 1623 zkonfiskováno a ještě téhož roku prodáno Adamu hraběti z Herbersdorfu.⁴⁶ V roce 1630 Hradiště koupil Pavel Michna z Vacínova, po němž následoval Václav Michna, od roku 1637 majitel dříve šternberského postoloprtského panství, jehož součástí poté vesnice zůstala i přes další majetkové peripetie. Hradiště nebylo třicetiletou válkou ve srovnání s okolními vesnicemi příliš zpustošené, podle urbáře z roku 1641 zde bylo deset hospodářství, z toho tři pusté, a opuštěná krčma. O deset let později urbář zachytil celkem 11 gruntů, z toho jeden pustý, v roce 1672 pak všech jedenáct hospodářství bylo osazeno.⁴⁷

Chronické zadlužení vacínovského majetku vedlo roku 1669 k prodeji panství včetně Hradiště Jiřímu Ludvíkovi hraběti ze Sinzendorfu. Centrum správy bylo v Bitozevsi, dále sem patřily Nehasice, Seménkovice, Lišany, Horky, Hradiště, Zálužice, Tvršice, Tatinná, Vidovle, Blažim, Třískolupy, Moravěves a Sušany.⁴⁸ Finanční machinace tohoto prezidenta české komory a místodržícího vedly krátce před jeho smrtí v roce 1681 k obrovské pokutě ve výši jednoho a půl milionu zlatých čili k likvidačnímu zásahu. Sinzendorfova smrt kolaps dočasně odvrátila a jeho dva nezletilí synové se v roce 1690 pod poručnictvím Karla Ludvíka hraběte ze Sinzendorfu ujali správy rodových statků. Po smrti staršího Kristiána Ludvíka jeho mladší bratr Filip Ludvík v roce 1692 prodal rozsáhlé panství včetně Hradiště Ferdinandu hraběti ze Schwarzenbergu za 600 000 zlatých, z čehož půl milionu padlo rovnou na splacení starších sinzendorfských závazků.⁴⁹ Postoloprtské dominium bylo v roce 1703 knížetem Ferdinandem ze Schwarzenbergu povýšeno na rodový fideikomis.

⁴² DZV 47, J 16–17, rok 1518; k tomu mylně J. VESELÝ, *Geschichte der Schwarzenberg'schen Domaine Postelberg*, Praha 1893, s. 90–91, který chybně datuje k roku 1548; Hradiště u Kadaně DZV 45, D 8–9, rok 1531.

⁴³ DZV 61, E 2.

⁴⁴ DZV 65, B 18–20.

⁴⁵ DZV 170, A 11–12.

⁴⁶ T. V. BÍLEK, *Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618*, Praha 1883, s. 192.

⁴⁷ SOA Třeboň, Velkostatek Postoloprty, sign. VI G beta No 1a, VI G beta No 1b, VI G beta No 1c).

⁴⁸ J. MAREŠ, *Bitozeves. Nehasice, Tatinná, Vidovle*, Bitozeves 2018, s. 33.

⁴⁹ J. VESELÝ, *Geschichte der fürstlich Schwarzenberg'schen Domaine Postelberg*, Praha 1893, s. 29–30.

V majetku tohoto rodu pak Hradiště coby součást postoloprtského panství, které se časem rozrostlo a spolu s ostatními severočeskými državami tvořilo ekonomický základ společenského postavení krumlovské větve, zůstalo až do konce patrimoniální správy v polovině 19. století.⁵⁰

Dějiny kostela

V rejstřících papežských desátků se hradištský kostel sv. Šimona a Judy objevuje coby farní nepřímo k roku 1384, přičemž platba ve výši 12 grošů pražských řadila zdejší beneficium v rámci tehdejšího žateckého děkanátu mezi průměrně zajištěné fary, pro srovnání v blízkém okolí Liběšice platily 27 grošů, Lipenec a Nehasice 9 gr., Bitozeves platila 8 grošů, Staňkovice pouhé 4 groše.⁵¹ Nápadná je relativně větší vzdálenost (okolo 5 km) k nejbližším farním kostelům, což je v husté farní síti této části Žatecka a Lounska spíše výjimečné. Zsvěcení je v českých zemích zastoupeno téměř pěti desítkami kostelů, ve vrstvě nejstarších románských patronátů ovšem chybí.⁵²

V roce 1380 podle ne zcela spolehlivé zprávy z žateckého formuláře prezentoval Albrecht starší z Kolovrat ke zdejšímu kostelu po smrti faráře Heinlina zvaného Mráz kněze Mikuláše z Přimdy.⁵³ Tutého žatecká vlastivěda spojuje tohoto Mikuláše se sporem o faru v Hradišti v letech 1380–1381, kdy patrony byli Jan Škopec z Dubé a Jan řečený Smečno ze Smečna, ovšem nelze vyloučit, že se mohlo jednat o jiné Hradiště.⁵⁴ Albrecht z Kolovrat byl první výraznou postavou rodu Kolovratů, oblíbencem Karla IV. a zakladatelem osmi hlavních rodových větví, z nichž zejména Novohradští a Mašřovští Kolovraté výrazně zasáhli do středověké a raně novověké historie Žatecka a Lounska.

V roce 1386 byl farář v Hradišti Mikuláš řečený Smlď (Smil?), pravděpodobně totožný s výše uvedeným Mikulášem z Přimdy, ustanoven jedním ze tří prokurátorů žateckého kněze Mikuláše Romana, kteří jeho jménem měli přijmout jakékoli beneficium na základě papežského povolení a prezentace opatského kláštera. Týž Mikuláš se ve stejném roce stal svědkem oddělení manželů Henslina a Běty z Blšan, a to spolu s farářem u sv. Jakuba v Žatci Hánkem a žateckým měšťanem Kunešem. V obou případech příslušné notářské instrumenty vyhotovil proslulý žatecký notář Jan ze Šitboře.⁵⁵ Mikuláš zemřel v roce 1392 a na jeho místo nastoupil kněz Rudolf, syn Purše z Hořan, prezentovaný Albrechtem starším z Kolovrat.⁵⁶ Rudolf ovšem ještě téhož roku rezignoval a Hradiště směnili se souhlasem Albrechta z Kolovrat s knězem Šimonem, oltářníkem Všech svatých v Týnském chrámu.⁵⁷ Tento Šimon se v roce 1398 zadlužil u pokladníka svatovítské kapituly ve výši 1 kopy grošů, které slíbil zaplatit spolu s rukojmím farářem Vítem z Nečemic.⁵⁸ Pravděpodobně

⁵⁰ J. VESELY, *Geschichte*, s. 81 an. Rozsah schwarzenberské domény k roku 1848 viz F. PALACKÝ, *Popis království českého*, Praha 1848.

⁵¹ W. W. TOMEK, *Registra decimalium papalium*, Praha 1873, s. 69–71.

⁵² Z. BOHÁČ, *Patrocinia*, passim.

⁵³ MVGDB 1889, 27, s. 17.

⁵⁴ AI II, s. 58, 109–112; K. TUTTE, *Der politische Bezirk*, s. 522.

⁵⁵ L. Schlesinger, *Urkundenbuch der Stadt Saaz*, Prag–Leipzig–Wien 1892, s. 64, č. 159, s. 67, č. 162.

⁵⁶ LC V, s. 111.

⁵⁷ LC V, s. 137.

⁵⁸ AI III, s. 405.

stále tentýž farář Šimon se v roce 1402 dostal do sporů s blíže nejmenovanými duchovními žateckých kostelů, kteří jej obvinili z pomluv listinou s přivěšenými pečetěmi, ovšem jeden z nich, kněz jménem Vít u sv. Martina na žateckém předměstí, se této stížnosti odmítl účastnit, a díky jeho reakci se celá záležitost dostala do soudních akt konzistoře.⁵⁹ Roku 1406 se farář Šimon postavil proti záměru panoše Jaroslava z Opočna, který hodlal u svého sídla v Lipně postavit novou kapli, což Šimon považoval za zásah do svých farních práv. Smíru bylo dosaženo dohodou o rozdělení příjmů nového benefícia mezi faráře a kaplana na pět let.⁶⁰ Téhož roku byl při rezignaci faráře v nedaleké Bitozevsi svědkem kněz Přibyslav, farář v Hradišti, které ovšem není totožné s Hradištěm u Postoloprta.⁶¹ Farář Šimon totiž ještě v roce 1408 vystupuje před arcibiskupským soudem v roli žalobce na Henslina Schadernichta z Líčkova kvůli půl lánu v Liběšicích, za nějž nakonec získal 4 kopy grošů.⁶² V roce 1410 Šimon rezignoval a odešel na faru v nedalekém Opočně.⁶³ V roce 1413 byl nejmenovaný farář z Hradiště exekutorem instalace nového duchovního správce v Dobříčanech.⁶⁴ Mohl to být kněz Beneš, dosvědčený o rok později, kdy odchází do Zlovědic, a na jeho místo přichází směnou tamní farář Ondřej.⁶⁵ Ondřej zemřel v Hradišti v roce 1418 a na jeho místo nastoupil kněz Jeroným z Černčic.⁶⁶

Radikální lounští a žatečtí husité od jara roku 1421 ovládli širší region a existence katolické duchovní správy v mnoha okolních farnostech byla v ohrožení. O situaci v Hradišti nejsou zprávy, kostel ovšem existoval nadále a zřejmě byl spravován utrakvistickými či později luteránskými faráři; podací právo zůstalo trvalou součástí majetkových převodů týkajících se Hradiště do zemských desek. Z okolních obcí se v polovině 15. století uvádí pod katolickou správou pouze Opočno vzdálené cca 7 km, administrované z ročovského augustiniánského kláštera.⁶⁷ Ojedinelé zprávy o duchovních správcích z přelomu 16. a 17. století nasvědčují smíšenému konfesnímu prostředí, kdy roku 1595 údajně v Hradišti vybíral peníze za výkon kněžských funkcí katolický farář z Liběšic Pavel Klementův, zatímco po roce 1602 zde působil fanatický utrakvista Jan Záhumenský z Volyně.⁶⁸ Podle analogií v širším regionu lze předpokládat, že kostel nebyl až do pobělohorských konfiskací výrazně upravován a probíhala nejspíše jen nutná údržba. Berní rula z poloviny 17. století uvádí zdejší kostel jako filiální (pravděpodobně k Liběšicím, viz výše zmínka o katolickém faráři k roku 1595) a stav Hradiště po třicetileté válce navzdory plně obsazeným hospodářstvím (4 sedláci, 6 chalupníků, 1 zahradník)

⁵⁹ AI IV, s. 169.

⁶⁰ AI V, s. 8.

⁶¹ AI V, s. 172.

⁶² AI VI, s. 297, 361.

⁶³ F. ŠTĚDRÝ, *Opočno*. Lounské Hlasy 8, 1907. č. 23, s. 2.

⁶⁴ LC VII, s. 76.

⁶⁵ LC VII, s. 109.

⁶⁶ LC VII, s. 275

⁶⁷ A. MAŘÍK, *Teritoriální rozsah katolické církevní správy v době Jiřího z Poděbrad na základě administrátorských akt*. AUC Phil. et Hist. 2, Z pomocných věd historických XV, 1999, s. 213-240.

⁶⁸ Z. WINTER, *Život církevní v Čechách II*, s. 576; K. TUTTE, *Der politische Bezirk*, s. 523.

popisuje obvyklou formulací „Ta ves má stavení špatné.“⁶⁹ Zchátralým stavením odpovídá v regionu častý zánik samostatné fary v průběhu třicetileté války, v letech 1656-1671 byl kostel v rámci kadaňského vikariátu filiálkou k Liběšicím, následně do roku 1680 byl spravován z Postoloprta a v letech 1681-1702 přifařen k Bitozevsi.⁷⁰ Katolická církevní správa se během 17. a 18. století postupně obnovovala, ovšem časté změny názvu vikariátů podle proměnlivého sídla jejich správců neusnadňují situaci při sledování proměn farností a jejich filiálek. Během hospodářské obnovy Postoloprtska ve druhé polovině 17. století, a zejména po přechodu Postoloprtska do rukou rodu Schwarzenbergů, byla podle ekonomických možností a požadavků vrchnosti i obcí upravována také síť farností. Od roku 1702 do roku 1708 tak v Hradišti působil administrátor P. Gottfried Heber, který těžce nesl neutěšený stav kostela a dle farní kroniky z radosti nad přeložením do Srbče v roce 1708 vystřelil z pistole dvě kulky do podlahy v horní ložnici a zanechal tak po sobě památku.⁷¹ V roce 1756 byla obnovena samostatná fara a k Hradišti byly přifařeny obce Dolejší Hůrky, Lišany, Stekník, Strkovice a Rybňany, z nichž posledně jmenované Rybňany byly při obnově staňkovické fary v roce 1786 připojeny ke Staňkovicím.

Během správních reforem Josefa II. v roce 1784 bylo litoměřické biskupství rozšířeno o dva další kraje – Boleslavsko a Žatecko, tj. mimo jiné o oblast dnešního Lounska a Postoloprtska včetně Hradiště. Od vzniku litoměřické diecéze tak Hradiště podléhalo jurisdikci litoměřické biskupské konzistoře a tento stav trvá beze změny dodnes, byť hradištská farnost zůstává trvale neobsazena a je v rámci lounského vikariátu v současnosti administrována *excurrento* z farního úřadu Liběšice.⁷²

Novověká stavební historie kostela

Středověký a raně novověký stavební vývoj kostela bohužel nedokládají žádné relevantní písemné prameny. Od roku 1653 začínají kostelní účty, ovšem stejně jako v okolních farnostech sinzendorfského panství se konkrétní údaje o stavebních úpravách kostela objevují v podrobnějších vyúčtováních teprve od roku 1674. Údaje k témuž roku o pořízení jedné zповědnice od postoloprtského truhláře za 3 zl. 45 kr. a o dalších drobných výdajích na opravy mobiliáře svědčí o běžné údržbě zřejmě dostatečně vybaveného interiéru.⁷³

V roce 1676 došlo k opravě kostelní střechy a fary, přičemž největší položkou rozpočtu byla výplata tesařům 15 zl. 24 kr. za opravu a nátěr střechy kostela a nejmenovaný zásah na faře. Následovaly výdaje pokrývající břídlíci 14 zl., který pokryl kostelní střechu, a rovněž 14 zl. za velké kovářské hřebíky (60

⁶⁹ M. LIŠKOVÁ, *Berní rula 33, Kraj žatecký*, Praha 1954, s. 351.

⁷⁰ Národní archiv v Praze, fond Archiv pražského arcibiskupství, sign. B 10/12; J. V. ŠIMÁK, *Zpovědní seznamy arcidiecéze pražské z r. 1671–1725, XI Žatecko*, Praha 1937, s. 247 a 383; J. C. ROHN, *Antiquitas ecclesiarum, capellarum, et monasteriorum districtus Zatecensis*, Pragae 1775, s. 31.

⁷¹ SOKA Louny, fond Děkaný úřad Postoloprty, Farní kronika Hradiště inv. č. 3, fol. 1-3.

⁷² *Katalog litoměřické diecéze AD 1997*, Litoměřice 1997, s. 68-69; stránky litoměřického biskupství 1. 3. 2022 <https://katalog.dltm.cz/web/farnosti/1520>.

⁷³ SOA Třeboň, fond Velkostatek Postoloprty, Kniha kostelních účtů, sign. III K Nro. 17/1, 1653-1731, záznamy k roku 1674.

kop) a malé hřebíky (99 a 19 kop) v ceně 6 a 4 zl., dovezené stejně jako 1 a ½ kopy prken za 6 zl. 15 kr. z Chomutova. Zároveň proběhly zednické práce na faře za 6 zl. 15 kr. Drobné opravy následovaly i v roce 1677, podle částky 1 zl. 15 kr. za kachle ke kamnům na faru byl zřejmě celý areál průběžně udržován v provozuschopném stavu včetně ubytování.⁷⁴

K roku 1681 je zachován bohužel málo podrobný soupis mobiliáře kostela: kromě mešních oděvů zaslouží zmínku dva zvony zvony, měděný pozlacený kalich, 6 mosazných svícňů a tři krucifixy.⁷⁵ Roku 1683 proběhla oprava střež kostnice a sakristie, za 17 kop šindele bylo vydáno 3 zl. 24 kr., její dokončení se protáhlo do roku 1684, kdy následovaly platba za 14 kop šindele v ceně 2 zl. 48 kr. a řada dalších drobných zásahů včetně zasklení okna do kostela za 1 zl. 33 kr. To je na dlouhou dobu poslední účty zachycená oprava, neboť další záznam o stavebních výdajích pochází až z roku 1700, kdy sklář dodal 384 kusů skleněných koleček za 4 zl. 50 kr. Není pravděpodobné, že by celou tuto dobu neprobíhala žádná údržba, ovšem důvod absence jejího vyúčtování není zřejmý.⁷⁶ Hned v roce 1701 následovala větší oprava střež a stropu, pro niž materiál zajistil rychtář z Polerad Georg Wenisch z Horního Jiřetína (prkna, latě, hřebíky) za 18zl. 37 kr. Další 24 zl. 29 kr. stál materiál z postoloprtského vrchnostenského dvora, mimo jiné 4000 kusů šindele, 900 dlažebních cihel, 400 střešních tašek a 600 prežů. Poleradský rychtář dále dodal prkna pro nový strop za 19 zl. 7 kr., za 5 sáhů lomového kamene z Drahomyšle bylo vyplaceno 2 zl. 30 kr., 30 kmenů stálo 16 zl. 30 kr., tři tovaryši za opravu zdí sakristie, klenby a prolomení jednoho okna, vydláždění celého kostela cihlami a vybělení, dále za opravu rozpadlých zdí kostnice a hřbitovní zdi okolo kostela včetně jejího nahození naostro a proražení nových dveří na kůr dostali 56 zl. 24 kr. Tesaři za snesení starého stropu v lodi hrozícího zřícením, opracování oněch 30 kmenů na trámy, vyřezání starých trámů a jejich nahrazení novými, postavení konstrukce k věžičce, její natření červeným olejem, položení šindelů ve dvou řadách, nové schody na kůr včetně dubových dveří, nové kostelní lavice a klekátko, za snesení staré střechy na sakristii, přelátování a položení nového šindele, opravu střechy kostnice a nové dveře na hřbitov dostali vyplaceno 20 zl. 59 kr., zámečnická práce na dveřích apod. stála 3 zl., kovářské práce 9 zl., zhotovení stropu a jeho nátěr na zeleno postoloprtským mistrem truhlářem Johannem Maceradem stálo 60 zl., vzápětí je též truhlář při výplatě dalších 31 zl. 30 kr. za dodatečné ozdobení stropu označen jako truhlář ze Žatce. Celkem bylo v roce 1701 vyplaceno za opravy a přestavby cca 313 zlatých.⁷⁷ V roce 1703 účetnictvím prošlo 49 zl. 12 kr. vyplacených vrchnostenskému úřadu v Lipně za 206 strychů vápna, 11 200 kusů zdicích cihel a 1 500 dlažebních cihel, což zřejmě souviselo s pokračujícími výdaji na stavbu fary i v následujícím roce.⁷⁸

⁷⁴ VS Postoloprty, sign. III K Nro. 17/1, záznamy k roku 1676.

⁷⁵ VS Postoloprty, sign. III K Nro. 17/1, záznamy k roku 1681.

⁷⁶ VS Postoloprty, sign. III K Nro. 17/1, záznamy k roku 1683-1700.

⁷⁷ VS Postoloprty, sign. III K Nro. 17/1, záznamy k roku 1700-1701.

⁷⁸ VS Postoloprty, sign. III K Nro. 17/1, záznamy k roku 1703-1704.

Zajímavý je doklad z roku 1721, kdy bylo vyplaceno dvěma zedníkům 22 zl. 57 gr. „kvůli kusu nového kostela“, bohužel bez bližšího určení rozsahu prací a užitého materiálu, drobné opravy střech a stěn v rádu jednotek zlatých jsou doloženy i pro roky 1722–23. Roku 1726 byl kromě nově vyhloubené studny proražen nový vchod do kostela pod zadním kůrem, proražena dvě okna a kostel vybílen, to vše za 5 zl. 24 kr., a tesařský mistr Nezbeda zhotovil nové dvoukřídlé dveře za 1 zl. 15 kr. V roce 1728 byly propláceny tesařské práce, zejména výroba dveří na faru, ale také do sakristie za 3 zl. 45 kr., a zámečnické práce na různé dveře v kostele i na faře za 16 zl., a zároveň se objevuje zmínka o opravě varhan, které zde byly instalovány nejpozději koncem 17. století.⁷⁹

Podle inventáře z roku 1728 byl kostel se sakristií a kostnicí ze všech stran obklopen hřbitovem obehnaným zdí a měl „nadmíru útlu“ věžičku uprostřed lodi, která nesla dva zvony. Ze tří oltářů ten největší byl kvůli svému stáří jen málo zdobný, plný trhlin a prasklin, dva postranní byly zasvěceny sv. Janu Nepomuckému a P. Marii Bolestné, v lodi byly umístěny tři sochy zasvěcené P. Marii: P. Marie Růžencové zavěšená uprostřed lodi, druhá na evangelijní straně v rohu a třetí nad tabernáklem oltáře sv. Jana Nepomuckého. Dále bylo v lodi dvacet obrazů včetně umělecky hodnotného vyobrazení sv. Jeronýma („vypracovaného štětcem umělce“), stará cínová křtitelnice, dvě monstrance, dva kalichy a velmi bohatá paleta kněžských oděvů (11 kasulí, tři alby atd.), takže mobiliář byl více než dostatečný.⁸⁰

Lůžkům údaj v inventáři k fondu Děkanického úřadu Postoloprty o existenci kostelních účtů z let 1756–1816 v rámci ostatních církevních subjektů příslušných k děkanství je omyl, neboť účty obnovené samostatné farnosti nemohly být vedeny děkanickým úřadem.⁸¹ V roce 1733 byla postavena nová sanktusníková věžička nákladem cca 70 zl.⁸² Z roku 1735 se dochovala část korespondence ohledně zřízení nového oltáře, viz příloha č. 1.⁸³ Tento hlavní oltář byl postaven v roce 1738 a o rok později štafírován za 70 zl. pražským mistrem Maxmiliánem Seifertem.⁸⁴ V roce 1740 došlo k rozsáhlým nákupům drobného mobiliáře (látky, pokrývky atd.), ale také k zakoupení zpodobnění z měkkého dřeva od postoloprtského mistra tesaře Heinricha Meinolfa za 5 zl. 30 kr., byly sneseny zvony a opatřeny novými korunami od postoloprtského panského kováře za 5 zl. a budova administratury byla opravena nákladem cca 15 zl., nákupy inventáře a stavební úpravy v rádu jednotek zlatých pokračovaly až do roku 1743. Podle farní kroniky měl být v roce 1742 pozlacen a pomalován menší oltář sv. Jana Nepomuckého, ovšem v účtech se to nepodařilo ověřit.⁸⁵

⁷⁹ VS Postoloprty, sign. III K Nro. 17/1, záznamy k roku 1721-1728; k varhanám důkladně T. HORÁK, *Varhany a varhanáři Lounska, Žatecka a Podbořanska*, 2003, s. 54–55.

⁸⁰ VS Postoloprty, Stará registratura, sign. III K alfa 10m/1, 1697-1783, Stavební záležitosti při kostele a faře v Hradišti, záznamy k roku 1728.

⁸¹ Srv. inventář SOKA Louny k fondu Děkanický úřad Postoloprty, inv. č. 53.

⁸² VS Postoloprty, Kniha kostelních účtů pro Hradiště, sign. III K alfa 17/2, 1731-1779, záznamy k roku 1733.

⁸³ VS Postoloprty, sign. III K alfa 10/m.

⁸⁴ VS Postoloprty, sign. III K alfa 17/2, záznamy k roku 1738-1739. Srv. M. ŠRONĚK – K. HORNÍČKOVÁ – J. IVANEGA, *Zbožnost, účelnost, reprezentace. Zařizování kostelů na schwarzenberských panstvích v 17. a 18. století*, České Budějovice 2020, s. 143, kde je oltář datován do roku 1735 zřejmě kvůli nedostatečné rešerši pramenů.

⁸⁵ SOKA Louny, fond Děkanický úřad Postoloprty, farní kronika inv. č. 3, titulní list.

V roce 1747 tesaři opracovali dubový kmen na okapy a upevnili je nad dveře do kostela, opravili střechu novým šindelem a provedli další práce za 13 zl. 28 kr. celkem. O dva roky později přibyl nový pozitiv, roku 1752 kameník zasadil kvádr k dveřím do sakristie za 1 zl. 7 kr., zedníci nahodili rákosový strop a zároveň byl kostel vybílen za 37 zl. 33 kr., byly pořízeny okenní rámy za 6 zl. a skláři za opravy vyplaceno 12 zl.⁸⁶

Ve farní kronice se dochoval opis kostelního inventáře z roku 1751, podle něhož kostel stojí na malé vyvýšenině, má sakristii, kostnici a ze všech stran ohrazený hřbitov. Hlavní oltář sv. Šimona a Judy s tabernáklem doplňují postranní oltáře sv. Jana Nepomuckého a P. Marie Bolestné s její sochou, uprostřed kostela je zavěšena socha P. Marie Růžencové, dále cínová křtitelnice se sochou Jana Křtitele křtícího Ježíše, 20 různých obrazů, stříbrná (pozlacená) a další měděná monstrance, stříbrný pozlacený relikviář sv. Šimona a Judy, čtyři misály a další mobiliář. Zajímavá je zpráva o sbírce 23 mincí z let 1598–1762 uložených na faře, které byly darovány soše P. Marie a nasvědčují přetrvávajícímu katolickému vyznání zdejších farníků ještě před rekatolizační vlnou v 17. století.⁸⁷ Farní kronika bohužel stavebním úpravám a mobiliáři ve starší době nevěnuje téměř žádnou pozornost, za celé 18. století zaznamenala posvěcení portálů všech tří oltářů v letech 1728–1737, dar varhan od steknické vrchnosti barona Kulhána v ceně 160 zl. a vyloupení kostela v roce 1793, kdy bylo ukradeno ciborium a oděvy za cca 70 zl.⁸⁸

Větší stavební zásahy pokračovaly v roce 1756, kdy bylo za zednické práce bez bližšího určení vydáno 36 zl. 30 kr., v roce 1758 Alžběta Stich z Hradiště darovala kostelu větší sumu peněz, z níž bylo zakoupeno mešní náčiní a látky za více než 52 zl., v roce 1763 zednické a tesařské opravy stály cca 11 zl. celkem, roku 1764 dostali tesaři za stržení a znovupostavení kostnice cca 15 zl., zedníci za prolomení dvou oken na kůr a vydláždění kostela 30 zl., přičemž materiál stál 12 zl. Téhož roku obdržel tesař Johann Wenzel Gütter za novou kazatelnu 15 zl. a zámečník za její pobití 6zl., roku 1769 byly zřízeny nové venkovní schody na kůr kryté šindelovou stříškou, prolomeny nové dveře a další drobné práce za cca 25 zl., roku 1773 stála oprava kostelní střechy a menší zednické práce cca 30 zl., v roce 1776 si opravy zdí kostela, pořízení nových okenních rámu a další práce vyžádaly téměř 50 zl., o rok později stála práce „židovského skláře“ Eliase Wolfa 52 zl.⁸⁹

V roce 1777 došlo k menším zednickým úpravám zdí sakristie, kostela i fary v ceně 5 zl. 2 kr. Důkladná oprava v podobě tesařských, zednických a pokrývačských prací proběhla v roce 1784, kdy bylo vyplaceno cca 236 zl.⁹⁰ Roku 1788 proběhlo předláždění kostela, k čemuž posloužilo 30 strychů vápna z lipenského dvora za 30 zl., oprava věže tesaři stála 25 zl. 53 kr., další drobné práce včetně nátěru věže olejovou barvou daly dohromady částku cca 30

⁸⁶ VS Postoloprty, sign. III K alfa 17/2, záznamy k létům 1747-1752.

⁸⁷ SOKA Louny, fond Děkaný úřad Postoloprty, Farní kronika Hradiště inv. č. 3, fol. 59r; srv. výše, pozn. č. 32.

⁸⁸ SOKA Louny, fond Děkaný úřad Postoloprty, Farní kronika Hradiště inv. č. 3, fol. 65r-66r, 67 v.

⁸⁹ VS Postoloprty, sign. III K alfa 17/2, záznamy k létům 1756-1777.

⁹⁰ VS Postoloprty, kniha kostelních účtů pro Postoloprty, Bítovceves, Blažim a Hradiště, sign. III K alfa 14/4 1780-1804, záznamy k roku 1784.

zlatých. Samotná kamenická práce na dlažbě mistra Schulze stála 61 zl. 44 kr. V roce 1793 proběhly zednické práce zednické a sklářské v ceně 6 zl. 28 kr., které byly vyvolány násilným vniknutím nespécifikované „bandy“ a poškozením oken, mříží a hlavního oltáře.⁹¹

Roku 1801 následovala výměna řemenů ke zvonům za 9 zl. 30 kr., nové čepy a kovářská práce na zvonových stolicích za 10 zl. a důkladná oprava kůru, který byl „nadzvednut a upevněn“ za 15 zl. 24 kr.⁹² V roce 1809 došlo k opravě kostelní střechy za cca 50 zl., přičemž bylo použito 1000 šindelů, 42 latí a odpovídající množství hřebíků. Práce se protáhly až do roku 1810, kdy bylo na drobné tesařské a zednické zásahy vydáno 35 zl. Překvapivě vysoká částka 90 zl. byla téhož roku vyplacena postoloprtskému sedláři Grimesovi za zhotovení 15loketního řemene ke zvonu a opravě druhého. Některé účty od počátku 19. století bohužel obsahují pouze celkovou částku nákladů s odkazy na dnes již neexistující účetní přílohy, takže nelze provedené práce blíže určit. To je případ údajů k roku 1812, kdy bylo za kovářskou práci vyplaceno 29 zl. 24 kr.⁹³ Rovněž 46 zl. vyplacených skláři Izákoví za nespécifikovanou činnost v roce 1814 je na místní poměry dosti vysoká částka, téhož roku ještě bylo vyplaceno tesařům za blíže neurčenu práci dokonce 156 zl. 30 kr. Všechny tyto stavební úpravy zcela ignoruje farní kronika, což překvapuje zejména v případě zmiňovaných vyšších částek.⁹⁴

Inventář z roku 1824 kostel popisuje jako silně zchátralý, postavený z kamene a krytý šindelem a prejzy, se sedmi okny a dvěma vstupními dveřmi. Všechny tři oltáře jsou štafírované, jsou zde dvě zpořádky z tvrdého a měkkého dřeva, 6 lavic z tvrdého a 12 lavic z měkkého dřeva. Kostelní věž je umístěna uprostřed střechy lodi, visí v ní tři zvony, kamenná křtitelnice s cínovou mísou.⁹⁵

Podle farní kroniky byla v roce 1826 postavena nová kostnice a sakristie, ovšem v účtech se tuto stavební akci nepodařilo ověřit. V roce 1832 farář žádal vrchnost o přenesení hřbitova za obec a rozšíření kostela, ale neúspěšně; hřbitov byl přestěhován až roku 1842 a následovala důkladná přestavba v letech 1843–1844.⁹⁶

Kostelní inventář z roku 1846, tedy tři roky po zásadní přestavbě kostela, popisuje jeho stav těsně před přestavbou jako kamennou stavbu pokrytou taškami až na sanktusníkovou věžičku uprostřed střechy lodi krytou stále ještě šindelem, s devíti okny a dvěma vchody, sakristií na pravé straně presbytáře, s prostředním a dvěma postranními kůry, ve špatném stavu a velikostí nedostačující pro místní farníky.⁹⁷ V roce 1843 byl kostel rozšířen o 12 čtverečních sáhů (cca 43 m²), dostal nový krov, nový rákosový strop, taškovou střechu, loď kromě velkého okna na kůr osvětlovalo devět nových oken, na

⁹¹ VS Postoloprty, kostelní účty, sign. III K alfa Nro. 5, 1777-1800, záznamy k roku 1777-1793; srv. též sign. III K alfa Nro. 14/4 z let 1780-1804.

⁹² VS Postoloprty, sign. III K alfa Nro. 14/4 z let 1780-1804, záznamy k roku 1801.

⁹³ VS Postoloprty, kostelní účty pro Hradiště sign. III K alfa Nro. 2, 1804-1819, záznamy pro léta 1809-1812.

⁹⁴ VS Postoloprty, sign. III K alfa Nro. 2, záznamy pro rok 1814.

⁹⁵ VS Postoloprty, inventáře pro kostel a faru v Hradišti, sign. I A 3 K alfa 11i, 1824-1930.

⁹⁶ SOKA Louny, DÚ Postoloprty, farní kronika inv. č. 3, fol. 12r a 70r.

⁹⁷ Diecézní archiv Litoměřice, Archivy far I, Hradiště, kostelní inventář 1846.

západní straně byla přistavěna nová kamenná věž pro zvony se třemi velkými okny se žaluziemi, krytá rovněž taškami. Hlavní oltář byl již poškozený a doslova nepoužitelný, nyní je na jeho místě zcela nový oltář s olejomalbou obou apoštolů ve zlaceném renovovaném rámu, v roce 1845 bohatě zlacený a štafírovaný. Na tabernáklu je kříž s pozlaceným Kristem a po stranách dva andělé. Oltář sv. Jana Nepomuckého zůstal beze změny, dřevěný oltář P. Marie byl nahrazen zděnou oltářní menzou s dřevěným tabernáklem, stojí na něm socha P. Marie ve skleněné skřínce. Velmi detailní popis kostela z inventáře z roku 1854 přidává další podrobnosti: kostel má zděnou předsíň, do sakristie vedou zvenčí dveře, nad hlavním vchodem je velké okno na kůr, celý kostel byl v roce 1854 důkladně vybělen⁹⁸. Po pravé straně stojí ve výklenku nově štafírovaná kamenná socha sv. Jana Nepomuckého, pod ní byl teprve v roce 1854 nově vyzděn oltářní stůl. Po levé straně stojí kamenná menza s dřevěným nástavcem a na něm pěkně zlacená a štafírovaná socha P. Marie ve skleněné skříni.⁹⁹ Podle kostelních účtů odkázal v roce 1841 Adalbert Engel na obnovu štafírování hlavního oltáře a nový obraz neurčenou sumu, z níž bylo v roce 1844 užito 150 zl., přičemž další 2 zl. 30 kr. stál odvoz starého oltářního rámu do Prahy a zpět a přivezení nového oltářního obrazu.¹⁰⁰ Podle farní kroniky byl oltářní obraz v Praze pořízen nově v roce 1844 za 61 zl. díky odkazu Adalberta Engela z Lišan, téhož roku byla za 128 zl. zakoupena křížová cesta (14 obrazů) z Chomutova z odkazu Františky Stich z Hradiště. Následně v roce 1845 z Engela odkazu bylo použito ještě 110 zl. na štafírování hlavního oltáře.¹⁰¹

Roku 1850 byl zřízen malý oltář k soše sv. Jana Nepomuckého za 40 zl., zároveň proběhla generální oprava varhan za 174 zl. 40 kr. V roce 1854 byl kostel vybělen, 1858 byla střecha poškozena silným větrem.¹⁰² V roce 1868 byla opravena střecha kostela za 16 zl. 60 kr., roku 1872 proběhly zednické opravy za 74 zl. 33 kr., v roce 1877 rovněž zednické práce na kostele a faře za 83 zl. 50 kr.¹⁰³ V roce 1879 ovšem farář v kronice popisuje kostel jako silně zanedbaný, téhož roku Alžběta Kraupnerová ze Zálužic darovala 200 zl. na novogotickou kazatelnu.¹⁰⁴ V roce 1894 část starého hřbitova okolo kostela již delší dobu byla užívána jako školní zahrádka, téhož roku proběhla obnova hlavního oltáře a o rok později opravy pokračovaly v celkové výši 600 zl., přičemž byl pořízen hromosvod, kostel nově vydlážděn na severní a západní straně a nově upraveny postranní oltáře za 160 zl. Po válce v roce 1920 byly sbírkou nahrazeny rekvírované zvony a proběhla důkladná oprava interiéru (omítky, malby) včetně hlavního oltáře.¹⁰⁵

Drobná oprava v roce 1911 za 97 K se týkala blíže nespecifikovaných zednických a tesařských prací, po ohledání na místě byla částka zvýšena na 185

⁹⁸ VS Postoloprty, sign. I A 3 K alfa 11i.

⁹⁹ VS Postoloprty, sign. I A 3 K alfa 11i.

¹⁰⁰ VS Postoloprty, nesignovaný dodatek, kniha kostelních účtů Hradiště 1819-1864, záznam k roku 1844.

¹⁰¹ SOKA Louny, DÚ Postoloprty, farní kronika inv. č. 3, fol 16v a 17r.

¹⁰² SOKA Louny, DÚ Postoloprty, farní kronika inv. č. 3, fol 19r až 48v.

¹⁰³ VS Postoloprty, nesignovaný dodatek 1865-1902, kniha kostelních účtů Hradiště, k roku 1869.

¹⁰⁴ SOKA Louny, DÚ Postoloprty, farní kronika inv. č. 3, fol 50v.

¹⁰⁵ SOKA Louny, DÚ Postoloprty, farní kronika inv. č. 3, fol 91r až 116r.

	<p>K.¹⁰⁶ Díky sbírce na obnovu bylo v roce 1925 vybráno mezi místními chmelaři přes 15 000 Kč, schwarzenberský patronát přidal 3000 Kč, a následně v letech 1925–1927 stavitel W. Semin z Postoloprty provedl důkladnou renovaci exteriéru. Věž dostala novou taškovou střechu a bání byla pobita pozinkovaným plechem, byla opravena střecha lodi, kostel vybělen vápnem a vymalován bratrem Paschalisem z kongregace sv. Michala z Bíliny za 135 dní, oltář ozdobilo 60 žárovek.¹⁰⁷ Poslední doklad o opravě pochází z kroniky k roku 1938, kdy prý farář opravil kostel i faru, ovšem bez bližších podrobností.¹⁰⁸</p> <p>Z mladších dob doklady ke stavebnímu vývoji kostela úplně chybějí. Fond farního úřadu Hradiště se nedochoval, rovněž spisovna stavebního úřadu v Lounech neobsahuje žádné relevantní doklady. Fondy obce, MNV ani ONV k tématu neobsahují využitelné informace. Kostel byl zapsán do seznamu kulturních památek 3. 5. 1958, podle evidenčního listu nemovité kulturní památky z roku 1967 byla v té době fasáda kostela „ve velmi špatném stavu“, krytina ve stavu poměrně dobrém.¹⁰⁹</p>																																																																																										
Archivní prameny	<table border="0"> <thead> <tr> <th><i>fond</i></th> <th><i>karton</i></th> <th><i>inv.</i></th> <th><i>obsah</i></th> <th><i>datace</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td><i>č./sign.</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="5">Diecézní archiv Litoměřice, Archivy far I</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td></td> <td>Hradiště (kostelní inventář)</td> <td>1846</td> </tr> <tr> <td colspan="5">Národní archiv v Praze, fond Archiv pražského arcibiskupství</td> </tr> <tr> <td></td> <td>B 10/13</td> <td></td> <td>Seznam farností</td> <td>1672–1674</td> </tr> <tr> <td colspan="5">Národní archiv v Praze, fond Desky zemské větší, Praha</td> </tr> <tr> <td></td> <td>47,</td> <td>61,</td> <td>Kvaterny trhové</td> <td>1518–1594</td> </tr> <tr> <td></td> <td>65,</td> <td>170</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="5">Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Státní okresní archiv Louny, fond Vikariátní úřad Louny</td> </tr> <tr> <td></td> <td>41</td> <td></td> <td>Stavby a opravy kostelů a farních budov</td> <td>1839–1905</td> </tr> <tr> <td colspan="5">Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Státní okresní archiv Louny, fond Obecná škola česká Lišany</td> </tr> <tr> <td></td> <td>F 152a,</td> <td>inv. č. 2</td> <td>Domovědný sborník české obecné školy v Lišanech 1919–1929</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="5">Státní oblastní archiv v Třeboni, oddělení České Budějovice, fond Velkostatek Postoloprty, Starý archiv</td> </tr> <tr> <td></td> <td>III K alfa</td> <td></td> <td>Kniha kostelních účtů pro Postoloprty,</td> <td>1780-1804</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Nro 14/4</td> <td></td> <td>Bitozeves, Blažim a Hradiště</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>III K alfa</td> <td></td> <td>Kniha kostelních účtů pro Hradiště</td> <td>1653-1731</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Nro 17/1</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	<i>fond</i>	<i>karton</i>	<i>inv.</i>	<i>obsah</i>	<i>datace</i>				<i>č./sign.</i>		Diecézní archiv Litoměřice, Archivy far I					-	-		Hradiště (kostelní inventář)	1846	Národní archiv v Praze, fond Archiv pražského arcibiskupství						B 10/13		Seznam farností	1672–1674	Národní archiv v Praze, fond Desky zemské větší, Praha						47,	61,	Kvaterny trhové	1518–1594		65,	170			Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Státní okresní archiv Louny, fond Vikariátní úřad Louny						41		Stavby a opravy kostelů a farních budov	1839–1905	Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Státní okresní archiv Louny, fond Obecná škola česká Lišany						F 152a,	inv. č. 2	Domovědný sborník české obecné školy v Lišanech 1919–1929		Státní oblastní archiv v Třeboni, oddělení České Budějovice, fond Velkostatek Postoloprty, Starý archiv						III K alfa		Kniha kostelních účtů pro Postoloprty,	1780-1804		Nro 14/4		Bitozeves, Blažim a Hradiště			III K alfa		Kniha kostelních účtů pro Hradiště	1653-1731		Nro 17/1			
<i>fond</i>	<i>karton</i>	<i>inv.</i>	<i>obsah</i>	<i>datace</i>																																																																																							
			<i>č./sign.</i>																																																																																								
Diecézní archiv Litoměřice, Archivy far I																																																																																											
-	-		Hradiště (kostelní inventář)	1846																																																																																							
Národní archiv v Praze, fond Archiv pražského arcibiskupství																																																																																											
	B 10/13		Seznam farností	1672–1674																																																																																							
Národní archiv v Praze, fond Desky zemské větší, Praha																																																																																											
	47,	61,	Kvaterny trhové	1518–1594																																																																																							
	65,	170																																																																																									
Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Státní okresní archiv Louny, fond Vikariátní úřad Louny																																																																																											
	41		Stavby a opravy kostelů a farních budov	1839–1905																																																																																							
Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Státní okresní archiv Louny, fond Obecná škola česká Lišany																																																																																											
	F 152a,	inv. č. 2	Domovědný sborník české obecné školy v Lišanech 1919–1929																																																																																								
Státní oblastní archiv v Třeboni, oddělení České Budějovice, fond Velkostatek Postoloprty, Starý archiv																																																																																											
	III K alfa		Kniha kostelních účtů pro Postoloprty,	1780-1804																																																																																							
	Nro 14/4		Bitozeves, Blažim a Hradiště																																																																																								
	III K alfa		Kniha kostelních účtů pro Hradiště	1653-1731																																																																																							
	Nro 17/1																																																																																										

¹⁰⁶ VS Postoloprty, nesignované dodatky, technické stavební záležitosti 1911-1923.

¹⁰⁷ SOKA Louny, DÚ Postoloprty, farní kronika inv. č. 3, fol 120r až 124r.S

¹⁰⁸ SOKA Louny, DÚ Postoloprty, farní kronika inv. č. 3, fol 127v.

¹⁰⁹ <https://www.pamatkovykatalog.cz/pravni-ochrana/kostel-sv-simona-a-judy-155180>, citováno 15. 3. 2022.

	<p>III K alfa Kniha kostelních účtů pro Hradiště 1731-1779 Nro 17/2</p> <p>III K alfa Kostelní účty pro Hradiště 1777-1800 Nro 5</p> <p>Státní oblastní archiv v Třeboni, oddělení České Budějovice, fond Velkostatek Postoloprty, Stará registratura</p> <p>I 3K alfa Stavební záležitosti při kostele a faře v 16971783 10m/1 Hradišti</p> <p>I 3K alfa Inventář kostela v Hradišti 1728-1737 10o</p> <p>Státní oblastní archiv v Třeboni, oddělení České Budějovice, fond Velkostatek Postoloprty, Nový archiv</p> <p>III A K Kostelní účty pro Hradiště 1804-1819 alfa Nro 2</p> <p>III A K Stavební záležitosti při kostele v Hradišti 1803-1812 alfa Nro 3</p> <p>Státní oblastní archiv v Třeboni, oddělení České Budějovice, fond Velkostatek Postoloprty, Nová registratura</p> <p>III A 3K Inventáře pro kostel a faru v Hradišti 1824-1930 alfa 11i</p> <p>Státní oblastní archiv v Třeboni, oddělení České Budějovice, fond Velkostatek Postoloprty, Účty</p> <p>Sdružená kniha účetní včetně kostelních 1840, 1848, úctů pro Hradiště 1849, 1850, 1853-1854, 1855, 1819- 1864, 1856- 1902, 1927- 1929</p>
Prameny vydané	<p>K. J. ERBEN (ed.), <i>Regesta Diplomatica nec non Epistolaria Bohemiae a et Moraviae I</i>, Praha 1855.</p> <p>J. EMLER (ed.), <i>Pozůstatky desk zemských Království českého r. 1541 pohořelých II</i>, Praha 1872.</p> <p>J. EMLER (ed.), <i>Libri confirmationum VII</i>, Praha 1886.</p> <p>G. FRIEDRICH (ed.), <i>První kniha svolací desk dvorských z let 1380–1394</i>, Archiv český 31, Praha 1921.</p>

	<p>I. HLAVÁČEK – Z. HLEDÍKOVÁ, <i>Visitační protokol pražského arcijáhenství pražského arcijáhna Pavla z Janovic z let 1379–1382</i>, Praha 1973.</p> <p><i>Katalog litoměřické diecéze AD 1997</i>, Litoměřice 1997.</p> <p>E. LIŠKOVÁ, <i>Berní rula 33. Kraj Žatecký II</i>, Praha 1954.</p> <p>J. C. ROHN, <i>Antiquitas ecclesiarum, capellarum, et monasteriorum districtus Zatecensis</i>, Pragae 1775.</p> <p>L. SCHLESINGER, <i>Urkundenbuch der Stadt Saaz</i>, Prag–Leipzig–Wien 1892.</p> <p>L. SCHLESINGER, <i>Der Kampf bei Sellnitz (1438)</i>, MVGD 20, 1882, s. 1–35.</p> <p>J. V. ŠIMÁK, <i>Zpovědní seznamy arcidiecéze pražské z r. 1671–1725, XI Žatecko</i>, Praha 1937.</p> <p>F. TADRA (ed.), <i>Soudní akta konzistoře pražské (AI) II, 1380–1387</i>, Praha 1893.</p> <p>F. TADRA (ed.), <i>Soudní akta konzistoře pražské (AI) III, 1392–1393, 1396–1398</i>, Praha 1896.</p> <p>F. TADRA (ed.), <i>Soudní akta konzistoře pražské (AI) IV, 1401–1404</i>, Praha 1898.</p> <p>F. TADRA (ed.), <i>Soudní akta konzistoře pražské (AI) V, 1406–1407</i>, Praha 1899.</p> <p>F. TADRA (ed.), <i>Soudní akta konzistoře pražské (AI) VI, 1407–1408</i>, Praha 1899.</p> <p>F. A. TINGL, (ed.), <i>Libri confirmationum (LC) V</i>, Praha 1865.</p> <p>J. VANIŠ (ed.), <i>Kniha počtů královského města Loun</i>, Praha 1979.</p> <p>W. W. TOMEK (ed.), <i>Registra decimarum papalium</i>, Praha 1873.</p>
Literatura	<p>T. V. BÍLEK, <i>Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618</i>, Praha 1883.</p> <p>Z. BOHÁČ, <i>Patrocinia románských kostelů v Čechách</i>, <i>Historická geografie</i> 8, 1972, s. 31–51.</p> <p>P. HOLODŇÁK – I. EBELOVÁ (ed.), <i>Žatec</i>, Praha 2004.</p> <p>V. HONYS – P. HRUBÝ, <i>Šlechtické sepulkrální památky Lounska</i>, <i>Acta Universitatis Purkynianae Facultatis Philosophicae, Studia Historica</i> 13, Ústí nad Labem 2013.</p> <p>T. HORÁK, <i>Varhany a varhanáři Lounska, Žatecka a Podbořanska</i>, 2003.</p> <p>J. MAREŠ, <i>Bitozeves. Nehasice, Tatinná, Vidovle</i>, Bitozeves 2018.</p> <p>A. MAŘÍK, <i>Teritoriální rozsah katolické církevní správy v době Jiřího z Poděbrad na základě administrátorských akt</i>. <i>AUC Phil. et Hist.</i> 2, <i>Z pomocných věd historických</i> XV, 1999, s. 213–240.</p> <p>F. PALACKÝ, <i>Popis království českého</i>, Praha 1848.</p> <p>O. PLACHT, <i>Odhad majetku stavů království českého z r. 1557</i>, Praha 1949.</p> <p>E. POCHE a KOL., <i>Umělecké památky Čech 1, A–J</i>, Praha 1977.</p> <p>A. PROFOUS, <i>Místní jména v Čechách III</i>, Praha 1951.</p>

- R. RAUSCHER, *Dědické právo podle českého práva zemského*, Bratislava 1922.
- A. SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze království Českého XIV, Litoměřicko a Žatecko*, Praha 1906.
- V. J. SEDLÁK, *Příspěvek k rodopisu šlechty na Žatecku z právního rukopisu č. 3454 v Národní knihovně ve Vídni*. *Acta Genealogica ac Heraldica* 21, 1973, s. 8–23.
- J. SPĚVÁČEK, *Václav IV. 1361–1419*, Praha 1986
- M. ŠRONĚK – K. HORNÍČKOVÁ – J. IVANEGA, *Zbožnost, účelnost, reprezentace. Zařizování kostelů na schwarzenberských panstvích v 17. a 18. století*, České Budějovice 2020
- F. ŠTĚDRÝ, *Opočno*. *Lounské Hlasy* 8, 1907.
- K. TUTTE, *Der politische Bezirk Saaz, Žatec* 1904.
- J. VESELY, *Geschichte der fürstlich Schwarzenberg'schen Domaine Postelberg*, Praha 1893.
- Z. WINTER, *Život církevní v Čechách II*, Praha 1896.